

Kaasunjakelun säännöt

Versio 1.1

20.12.2021

Muutokset

Versio	Pvm	Muutos
1	22.12.2019	Ensimmäinen versio
1.1	10.12.2021	Muutettu systemaattisesti nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun syöttöpiste → LNG:n syöttöpiste Korjaus luvun 9 ensimmäiseen kappaleeseen.

Sisällysluettelo

Muutokset.....	2
1 Johdanto	5
2 Määritelmät.....	6
3 Markkinaosapuolten tehtävät ja näiden väliset toimitussuhteet.....	10
3.1 Jakeluverkonhaltija.....	10
3.2 Vähittäismyyjä.....	10
3.3 Jakeluverkon loppukäyttäjä	11
4 Tiedonvaihto.....	12
5 Käyttöpaikka ja mittaaminen	13
5.1 Käyttöpaikka.....	13
5.2 Päivittäin ja ei-päivittäin luettavat käyttöpaikat.....	13
6 Käyttöpaikkarekisteri ja asiakassalkut	14
6.1 Käyttöpaikkatiedot käyttöpaikkarekisterissä	14
6.2 Biokaasun syöttöpisteen tiedot käyttöpaikkarekisterissä	14
6.3 Asiakassalkku ja jäännöskulutuksen asiakassalkku	15
6.4 LNG:n syöttöpisteen tiedot käyttöpaikkarekisterissä	16
7 Muutokset käyttöpaikkatietoihin	17
7.1 Yleistä	17
7.2 Vähittäismyyjä aloittaa toimituksen päivittäin luettavaan käyttöpaikkaan	17
7.3 Vähittäismyyjä päivittää käyttöpaikan shipper-tiedon tai myyntisopimuksen määräaikaaisuutta koskevia tietoja.....	19
7.4 Vähittäismyyjän toimitussuhde shipperiin päättyy.....	19
7.5 Vähittäismyyjän toimituksen lopettaminen käyttöpaikkaan	19
7.5.1 Yleistä	19
7.5.2 Toimituksen lopettaminen myyntisopimuksen päättymisen seurauksena	20
7.5.3 Vähittäismyyjän toimituksen lopettamisilmoituksen hylkääminen.....	21
7.6 Jakeluverkon loppukäyttäjä lopettaa kulutuksen	21
7.7 Muutto	22
7.7.1 Vähittäismyyjän ilmoitus jakeluverkon loppukäyttäjän sisäinmuutosta	22
7.7.2 Vähittäismyyjän ilmoitus jakeluverkon loppukäyttäjän poismuutosta.....	23
7.8 Vähittäismyyjä ei täytä vähittäismyyjältä vaadittavia ehtoja	23
8 Mittaaminen	25

8.1	Jakeluverkonhaltijan, siirtoverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tehtävät mittaamiseen liittyen	25
8.2	Kaasunmittausjärjestelmän asentaminen.....	26
8.3	Mittaustietojen määräajoin tapahtuva luenta jakeluverkoissa	26
8.3.1	Päivittäin luettava kulutus ja biokaasun verkkoon syöttö	26
8.3.2	Ei-päivittäin luettavien käyttöpaikkojen mittaustietojen luenta	26
8.3.3	Negatiivisen kulutuksen ja verkkoon syötön käsitteleminen.....	27
8.4	Jakeluverkon kaasunmittausjärjestelmän vaatimukset	27
8.5	Kulutuksen ja verkkoon syötön esittämistapa	28
9	Kulutuksen ja verkkoon syötön selvitys laskutusta varten.....	29
10	Taseselvitys osapuolten välillä	31
10.1	Yleistä	31
10.2	Päivittäinen kulutuksen ja verkkoon syötön taseselvitys.....	31
10.3	Kuukausittainen kulutuksen, verkkoon syötön ja jakeluverkon häviöiden lopullinen taseselvitys	32
10.3.1	Jakeluverkon häviöiden taseselvitys	33
10.4	Mittaus- ja tasevirheiden korjaus.....	33
10.4.1	Markkinaosapuolten tehtävät korjauksiin liittyen	33
10.4.2	Virheellisen vähittäismyyjä tiedon korjaaminen.....	34
10.4.3	Markkinaosapuolten väliset korjaukset	35
10.4.4	Jakeluverkon loppukäyttäjän laskutuksen korjaus.....	35
11	Jakeluverkon loppukäyttäjän laskutus	36
11.1	Yhteislaskutus.....	36
12	Kaasun laatu	37
12.1	Laatuvaatimukset käyttöpaikoissa	37
13	Tiedonvaihto keskeytys-, rajoitus- ja uudelleenkytkentätilanteissa	37
13.1	Yleistä	37
13.2	Tekniset keskeytykset	37
13.2.1	Rajoitettu kapasiteetti.....	37
13.2.2	Muut keskeytyksen muodot.....	37
13.3	Toimituksen uudelleenkytkentä.....	38
LIITE 1.	Jakeluverkon jäännöskulutuksen ja häviöiden määrittäminen.....	39

1 Johdanto

Kaasunjakelun säännöt sisältävät Suomen maakaasujärjestelmän markkinasäännöt vähittäismyyjän markkinaroolissa toimivia markkinaosapuolia varten. Tämän lisäksi vähittäismyyjää koskevia markkinasääntöjä on esitetty Kaasunsiirron sääntöjen luvussa 4, joka koskee markkinaosapuolien rekisteröitymistä markkinaosapuoleksi Suomen maakaasujärjestelmään.

Kaasunjakelun säännöt noudattavat maakaasumarkkinalakia 587/2017, EU-lainsäädäntöä (maakaasudirektiivi (EY) 73/2009/EY, maakaasuverkkoasetus (EY) 715/2009 ja verkkosäännöt) sekä kuluttajansuojalakia 38/1978. [Lisäksi Kaasunjakelun säännöt noudattavat Valtioneuvoston asetusta maakaasun toimitusten selvityksestä ja mittauksesta \(1008/2019\) sekä tässä viitattua Kaasumarkkinan sääntökäsikirjaa ja Energiaviraston vahvistamia ehtoja. Jos näiden Kaasunjakelun sääntöjen ja Energiaviraston vahvistamien ehtojen välillä on ristiriita, noudatetaan Energiaviraston vahvistamia ehtoja.](#)

2 Määritelmät

Ellei asiayhteydessä ole muuta mainittu, seuraavilla termeillä on alla esitetty merkitys Kaasunjakelun säännöissä riippumatta termien käytöstä yksikössä tai monikossa.

Arkipäivällä tarkoitetaan mitä tahansa kaasutoimituspäivää maanantaista (alkaen klo 5.00 UTC talviaikaan tai 4.00 UTC kesäaikaan) perjantaihin (alkaen klo 5.00 UTC talviaikaan tai 4.00 UTC kesäaikaan) lukuun ottamatta itsenäisyyspäivää, vapunpäivää, jouluaattoja, juhannusaattoja ja muuta arkipäiväksi sattuvaa pyhäpäivää.

Asiakassalkku on vähittäismyyjän salkku, joka koostuu niistä jakeluverkon loppukäyttäjien käyttöpaikoista, joihin vähittäismyyjällä on voimassa oleva myyntisopimus. Vähittäismyyjä voi toimia myös shipperinä, jos täyttää shipperiltä Kaasunsiirron säännöissä vaadittavat ehdot.

Biokaasusalkku sisältää kaikki siirto- ja jakeluverkkojen jalostetun biokaasun syöttöpisteet, joihin biokaasun verkkoonsyöttäjä toimittaa jalostettua biokaasua, ja joihin biokaasun verkkoonsyöttäjän on solmittava shipperin kanssa sopimus kaasujärjestelmään toimittamista varten.

Biokaasun syöttöpiste on kaasujärjestelmän fyysinen piste, jossa verkkoon syötettävän jalostetun biokaasun kaasunmittausjärjestelmä sijaitsee.

Biokaasun verkkoonsyöttäjä on markkinaosapuoli, joka syöttää jalostettua biokaasua verkkoon ja solmii sopimuksen shipperin kanssa biokaasun syöttämiseksi Suomen kaasujärjestelmään.

Ei-päivittäin luettava käyttöpaikka on käyttöpaikka, jonka määränjako osapuolten välillä suoritetaan ei-päivittäin luettavan kulutuksen sääntöjen mukaisesti. Ei-päivittäin luettava käyttöpaikka voi olla harvemmin kuin päivittäin luettava tai ei-mitattu käyttöpaikka.

GLN (Global Location Number) on osapuolitunnus, joka markkinaosapuolella on oltava, jotta tämä voidaan tunnistaa tiedonvaihdossa, ellei tältä vaadita tai ole käytössään EIC-osapuolitunnusta.

GSRN (Global Service Relation Number) on tunnus, joka jokaisella käyttöpaikalla (käyttöpaikkanumero) on oltava, jotta käyttöpaikka voidaan identifioida tiedonvaihdossa. GSRN-tunnus annetaan myös asiakassalkulle, jäännöskulutuksen asiakassalkulle ja biokaasusalkulle.

Jakeluverkko on paikallinen tai alueellinen maakaasuputkisto, jonka kautta maakaasua kuljetetaan vähennetyllä paineella, mukaan lukien maakaasun paikalliseen jakeluun pääasiallisesti käytettävät korkeapaineputkistojen osat.

Jakeluverkkoon liittymisen ehdot ovat jakeluverkonhaltijan yleiset ehdot jakeluverkon loppukäyttäjän liittymiselle jakeluverkkoon, jotka ovat Energiaviraston vahvistamia.

Jakeluverkonhaltija on elinkeinonharjoittaja, joka harjoittaa jakelutoimintaa ja on vastuussa jakeluverkon käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä toiminta-alueellaan, sen yhteyksistä muihin verkkoihin sekä sen varmistamisesta, että verkko pystyy täyttämään kohtuulliset kaasun jakeluvaatimukset pitkällä aikavälillä.

Jakeluverkon loppukäyttäjä on jakeluverkkoon liittyneen käyttöpaikan asiakas, joka ostaa maakaasua omaan käyttöönsä. Jakeluverkon loppukäyttäjä voi olla kuluttaja tai muu kaasun loppukäyttäjä.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija on Energiaviraston järjestelmävastaavaksi siirtoverkonhaltijaksi määräämä siirtoverkonhaltija.

Jäännöskulutuksen asiakassalkku on toimitusvelvollisen vähittäismyyjän asiakassalkku, joka koostuu tietyn jakeluverkon loppukäyttäjien ei-päivittäin luettavista käyttöpaikoista, joihin ko. vähittäismyyjällä on voimassa oleva myyntisopimus, sekä jakeluverkon häviöistä.

Kaasukuukausi on ajanjakso, joka alkaa kalenterikuukauden ensimmäisen kaasutoimituspäivän alussa ja päättyy seuraavan kalenterikuukauden ensimmäisen kaasutoimituspäivän alkamiseen.

Kaasunjakelun säännöt on tämän asiakirjan voimassa oleva versio.

Kaasunmittausjärjestelmä tarkoittaa kaasun mittauslaitteistoa, joka sisältää määrämittauksen ja tarvittaessa laadun analysoinnin sekä mittaustietojen tallentamisen, kunnes mittaustiedot luetaan joko etäluennalla tai manuaalisesti.

Kaasun mittaussuositukset ovat markkinaosapuolien keskenään sopimat suositukset mittaustietojen keräämiselle, käsittelemiselle ja välittämiseksi. Suosituksissa huomioidaan lainsäädännön ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan asettamat vaatimukset.

Kaasunsiirron säännöt on Kaasunsiirron sääntöjen voimassa oleva versio, joka sisältää ehdot shippereille siirtoverkossa toimimiseksi.

Kaasutoimituspäivä on ajanjakso alkaen klo 5.00 UTC (talviaikaan) tai klo 4.00 UTC (kesäaikaan) ja päättyen seuraavana vuorokautena klo 5.00 UTC (talviaikaan) tai klo 4.00 UTC (kesäaikaan).

Korjausenergia on mittausvirheistä johtuva energiamäärä, jolla korjataan osapuolten taseita ja laskutusta toisen korjauslaskennan yhteydessä tapauksissa, joissa mittausvirheen tarkkaa päiväkohtaista ajoittumista ei pystytä määrittämään. Verkonhaltija ilmoittaa korjausenergian erillisenä tietona mahdollisten korjattujen mittaustietojen lisäksi. Tässä yhteydessä mittaustietojen korjauksilla ei tarkoiteta niitä tehtyjä mittaustietojen korjauksia, joissa tarkka ajoittuminen tiedetään.

Kuluttajalla tarkoitetaan kuluttajansuojalain (38/1978) 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua kuluttajaa, joka hankkii kulutushyödykkeen pääasiassa muuhun tarkoitukseen kuin harjoittamaansa elinkeinotoimintaa varten.

Käyttöpaikka on tosiasiallinen piste, johon kaasua toimitetaan loppukäyttäjälle kaasujärjestelmässä.

Käyttöpaikkarekisteri on järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ylläpitämä rekisteri, jossa säilytetään tietoja jakeluverkkojen käyttöpaikoista, ja biokaasun syöttöpisteistä [ja jakeluverkkoihin liitetyistä LNG:n syöttöpisteistä](#).

LNG:n syöttöpiste tarkoittaa fyysistä pistettä, jossa nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutettua maakaasua syötetään siirtoverkkoon tai siirtoverkkoon liittyneeseen jakeluverkkoon.

LNG:n virtuaalinen syöttöpiste tarkoittaa nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun virtuaalista syöttöpistettä, jossa syötetään nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutettu maakaasu kaupallisesti Suomen maakaasujärjestelmään. Tämä sisältää siirtoverkkoon ja jakeluverkkoihin liitetyt LNG:n syöttöpisteet siten, että LNG:n syöttöpisteistä on aina kaupallinen pääsy

virtuaaliseen kauppapaikkaan joko suoraan siirtoverkosta tai siirtoverkon ja jakeluverkon välisestä rajapisteestä.

Markkinaosapuolia ovat shipperit, vähittäismyyjät, siirtoverkon loppukäyttäjät, traderit ja biokaasun verkkoonsyöttäjät.

Markkinaosapuolirekisteri on rekisteri, johon kaikkien shipperien, traderien, vähittäismyyjien, siirtoverkon loppukäyttäjien, biokaasun verkkoonsyöttäjien, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston hatlijän, jakeluverkonhaltijoiden ja siirtoverkonhaltijoiden on rekisteröidyttävä. Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija on vastuussa markkinaosapuolirekisterin ylläpitämisestä ja kehittämisestä.

Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteisto tarkoittaa vastaanottoasemaa, jota käytetään maakaasun nesteyttämiseen tai nesteytetyn maakaasun tuontiin, purkamiseen ja kaasuttamiseen, mukaan lukien lisäpalvelut ja tilapäinen varastointi, joita tarvitaan kaasuttamiseen ja kaasun toimittamiseen sen jälkeen siirto- tai jakeluverkkoon, ei kuitenkaan varastointiin käytettäviä vastaanottoaseman osia.

Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltija tarkoittaa luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, joka nesteyttää maakaasua tai tuo, purkaa ja kaasuttaa nesteytettyä maakaasua ja on vastuussa nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston toiminnasta.

Päivittäin luettava käyttöpaikka on käyttöpaikka, jonka kulutus selvitetään osapuolten välillä päivittäin luettavan mitatun kulutuksen sääntöjen perusteella.

Rajapiste on fyysinen piste, jossa maakaasun siirto siirtoverkon läpi päättyy poistoventtiilissä/laipassa, joka sijaitsee siirtoverkon mittaus- ja säätöaseman jälkeen, ja jossa kaasuputkilinjan haltija vaihtuu järjestelmävastaavasta siirtoverkonhaltijasta jakeluverkonhaltijaan.

Rekisteröity käyttäjä on luonnollinen tai oikeushenkilö, joka käyttää maakaasua verottomaan tarkoitukseen, ja joka on rekisteröitynyt verovelvolliseksi Verohallinnolle.

Shipper on elinkeinonharjoittaja, joka on rekisteröitynyt markkinaosapuolirekisteriin ja jolle verkonhaltija siirtää kaasumääriä siirto- ja jakeluverkoissa solmittujen kapasiteettisopimusten ja Kaasunsiirron sääntöjen mukaisesti. Shipper voi myös toimia traderina, vähittäismyyjänä, biokaasun verkkoonsyöttäjänä, siirtoverkon tai jakeluverkon loppukäyttäjänä.

Siirtoverkon loppukäyttäjä on elinkeinonharjoittaja, joka kuluttaa ja toimittaa maakaasua siirtoverkkoon liitetyissä käyttöpaikoissa. Siirtoverkon loppukäyttäjä voi myös toimia shipperinä, traderina, biokaasun verkkoonsyöttäjänä, vähittäismyyjänä ja/tai jakeluverkon loppukäyttäjänä.

Suojattu asiakas tarkoittaa kotitalousasiakasta, joka on liitetty kaasunjakeluverkkoon. Kotitalousasiakkaalla tarkoitetaan asiakasta, joka osataa maakaasua oman kotitaloutensa käyttöön.

Suojattu käyttöpaikka tarkoittaa käyttöpaikkaa, joka kuuluu suojatulle asiakkaalle.

Toimitussuhde on kaupallinen suhde shipperin ja vähittäismyyjän välillä vähittäismyyjän asiakassalkkuun, shipperin ja biokaasun verkkoonsyöttäjän välillä biokaasusalkkuun tai shipperin ja toimitusvelvollisen vähittäismyyjän välillä jäännöskulutuksen asiakassalkkuun.

Toimitusvelvollinen vähittäismyyjä on Maakaasumarkkinalain 44 pykälässä tarkoitettu vähittäismyyjä. Jos jakeluverkonhaltijan toiminta-alueella ei ole vähittäismyyjää, jolla on huomattava markkinavoima, toimitusvelvollisuus on sillä vähittäismyyjällä, jonka toimitetun maakaasun määrällä mitattu markkinaosuus toimitusvelvollisuuden piirissä olevien loppukäyttäjien hankkimasta maakaasusta on kyseisellä toiminta-alueella suurin.

Validoidut mittaustiedot ovat kulutustietoja, joiden oikeellisuus on varmistettu verkonhaltijan toimesta määränjakoa varten.

Vähittäismyyjä on elinkeinonharjoittaja, joka toimittaa kaasua jakeluverkonhaltijan jakeluverkon kautta välittömästi loppukäyttäjille.

Vähittäismyyjän puitesopimus on järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ja vähittäismyyjän välinen puitesopimus, jossa on sovittu ehdoista vähittäismyyjän markkinaroolissa toimimiseen Suomen kaasujärjestelmässä.

3 Markkinaosapuolten tehtävät ja näiden väliset toimitussuhteet

3.1 Jakeluverkonhaltija

Jakeluverkonhaltija omistaa ja hallinnoi jakeluverkkoa ja on vastuussa kaasun jakelusta jakeluverkon alueella. Jakeluverkonhaltijan tehtäviin kuuluu mm.:

- a) liittää jakeluverkkoon tekniset vaatimukset täyttävät maakaasun käyttö- ja varastointikohteet, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistot, uusiutuviista energialähteistä peräisin olevan kaasun tuotantolaitokset ja erilliset linjat toiminta-alueellaan;
- b) kaasunmittausjärjestelmien asentaminen ja käyttö käyttöpaikoissa sekä mittaustietojen määrittämisen varmistaminen biokaasun syöttöpisteissä ja ~~LNG:nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteissä, jotka on liitetty jakeluverkkoon;
- c) käyttöpaikkojen, biokaasun syöttöpisteiden ja ~~LNG:nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteiden perustaminen ja tietojen päivittäminen järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ylläpitämään käyttöpaikkarekisteriin jakeluverkon loppukäyttäjien, biokaasun verkkoonsyöttäjien ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan osalta;
- d) kulutuksen, biokaasun verkkoon syötön ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun verkkoon syötön mittaustietojen kerääminen ja arviointi silloin, kun mittaustiedoissa on virheitä ja puutteita;
- e) laskutusperusteiden valmistelu loppukäyttäjille ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijalle jakelusta ja vähittäismyyjälle myynnistä jakeluverkossa sekä laskutusperusteiden valmistelu siirtoverkonhaltijan, shippereiden, vähittäismyyjien ja biokaasun verkkoonsyöttäjien välille jakeluverkossa toimittamalla tarvittavat tiedot järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ylläpitämään käyttöpaikkarekisteriin;
- f) myyjänvaihtoon liittyvät käytännön järjestelyt ja hallinnointi;
- g) jakeluverkon loppukäyttäjien, biokaasun verkkoonsyöttäjien ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan laskuttaminen kaasun jakelusta jakeluverkossa ja jakeluverkon tarjoamat muut palvelut
 - loppukäyttäjien, biokaasun verkkoonsyöttäjien ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen jakeluverkkoon liittymisen edellytysten järjestäminen ja
 - katkaisu ja kytkentä jakelun käyttöpaikkoihin, biokaasun syöttöpisteisiin sekä ~~LNG:nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteisiin.

3.2 Vähittäismyyjä

Vähittäismyyjällä on oltava solmittuna Vähittäismyyjän puitesopimus järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan kanssa sekä markkinaosapuolirekisterissä voimassa oleva toimitussuhde vähintään yhteen shippieriin toimiakseen vähittäismyyjänä.

Vähittäismyyjä solmii myyntisopimuksen jakeluverkon loppukäyttäjän kanssa kaasun toimittamisesta. Vähittäismyyjä laskuttaa jakeluverkon loppukäyttäjää seuraavista:

- a) toimitetun kaasun määrä; ja
- b) kaasun siirtäminen siirtoverkosta jakeluverkkoon.

Edellä mainittujen lisäksi vähittäismyyjä voi läpilaskuttaa jakeluverkon loppukäyttäjältä tälle luovutettuun maakaasuun ja biokaasuun liittyvät verot ja huoltovarmuusmaksut.

Vähittäismyyjä voi jakeluverkonhaltijan suostumuksella ja tämän kanssa sopien laskuttaa loppukäyttäjiltä jakelusta jakeluverkonhaltijan puolesta (yhteislaskutus).

Vähittäismyyjä on vastuussa myyjänvaihdon käynnistämisestä solmiessaan myyntisopimuksen jakeluverkon loppukäyttäjän kanssa.

3.3 Jakeluverkon loppukäyttäjä

Jakeluverkon loppukäyttäjä ostaa kaasun vähittäismyyjältä omaan kulutukseensa. Jakeluverkon loppukäyttäjä voi toimia myös vähittäismyyjänä ja/tai shipperinä itselleen, jos loppukäyttäjä rekisteröityy vähittäismyyjäksi ja/tai shipperiksi järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle Kaasunsiirron sääntöjen luvun 4 mukaisesti.

Jakeluverkon loppukäyttäjä solmii sopimuksen liittymästään ja maakaasuverkkopalvelusta jakeluverkonhaltijan kanssa.

Maakaasumarkkinalain 587/2017 pykälän 72 mukaisesti vähittäismyyjän toimitusvelvollisuuden piirissä olevalla loppukäyttäjällä on oikeus solmia toimitusvelvollisen vähittäismyyjän kanssa sopimus, joka sisältää kaasun toimituksen lisäksi kaasun jakelun sisältämän palvelun. Tämä tarkoittaa, että toimitusvelvollinen vähittäismyyjä solmii maakaasuverkkosopimuksen loppukäyttäjän puolesta ja loppukäyttäjällä on tällöin sopimusosapuolenaan ainoastaan vähittäismyyjä.

4 Tiedonvaihto

Vähittäismyyjän, jakeluverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan välisen tiedonvaihdon muoto on määritelty Kaasumarkkinoiden menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohjeessa.

Jakeluverkon toimitusvelvollinen vähittäismyyjä ja jakeluverkonhaltija voivat kuitenkin sopia keskinäisestä tiedonvaihdestaan jäännöskulutuksen asiakassalkun osalta muulla tavalla (ks. Kaasumarkkinoiden menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohje).

Vähittäismyyjä voi ulkoistaa tiedonvaihtonsa palveluna kolmannelle osapuolelle. Tässä tapauksessa vähittäismyyjä on kuitenkin edelleen vastuussa, että tiedonvaihto täyttää Kaasunjakelun sääntöjen ehdot.

Ennen kuin vähittäismyyjä tai kolmas osapuoli vähittäismyyjän puolesta voi käyttää Kaasumarkkinoiden menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohjeessa määriteltyä tiedonvaihtoa, vähittäismyyjän (tai kolmannen osapuolen) tiedonvaihtojärjestelmän on läpäistävä testaus hyväksytysti tarvittavien menettelyjen osalta järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan esittämien vaatimusten mukaisesti, mikäli järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija tällaista edellyttää.

5 Käyttöpaikka ja mittaaminen

5.1 Käyttöpaikka

Jakeluverkonhaltija antaa GSRN-tunnuksen (käyttöpaikkatunnus) jokaiselle ko. verkkoon liitetulle ja uudelle liitettävälle käyttöpaikalle, kun uusi käyttöpaikka perustetaan. Markkinaosapuolten on käytettävä GSRN-tunnusta käyttöpaikkaa koskevaan tiedonvaihtoon. Yksittäiselle ei-päivittäin luettavalle liesikäyttäjän käyttöpaikalle ei kuitenkaan ole välttämätöntä määrittää GSRN-tunnusta. Jos GSRN-tunnusta ei luoda, käyttöpaikan rekisteritietoja ylläpidetään jakeluverkonhaltijan omassa järjestelmässä järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ylläpitämän käyttöpaikkarekisterin sijaan. Jakeluverkon ei-päivittäin luettavien käyttöpaikkojen vähittäismyyjä sopii tällaisiin käyttöpaikkoihin liittyvästä tiedonvaihdosta jakeluverkonhaltijan kanssa.

Yhteen käyttöpaikkaan voi olla yksi vähittäismyyjä. Vähittäismyyjä ilmoittaa päivittäin luettavien käyttöpaikkojen myyjänvaihtoprosessin yhteydessä järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle, mitkä käyttöpaikat kuuluvat millekin vähittäismyyjän asiakassalkkuun toimittavalle shipperille.

Kiinteistöryhmän käyttöpaikat voidaan yhdistää yhdeksi käyttöpaikaksi, jos jakeluverkonhaltija tämän hyväksyy.

5.2 Päivittäin ja ei-päivittäin luettavat käyttöpaikat

Päivittäin luettava käyttöpaikka on käyttöpaikka, jonka kaasunmittausjärjestelmässä on vähintään päivittäin etäluettava mittaus ja josta mittautiedot siirtyvät jakeluverkonhaltijalle tunti- tai päiväkohtaisesti.

Ei-päivittäin luettava käyttöpaikka on käyttöpaikka, jonka kaasunmittausjärjestelmä luetaan harvemmin kuin päivittäin tai kulutusta ei mitata lainkaan.

6 Käyttöpaikkarekisteri ja asiakassalkut

6.1 Käyttöpaikkatiedot käyttöpaikkarekisterissä

Jakeluverkonhaltija ilmoittaa jakeluverkkonsa käyttöpaikkatiedot järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ylläpitämään käyttöpaikkarekisteriin ja on vastuussa käyttöpaikkatietojen päivittämisestä.

Käyttöpaikkatiedot sisältävät seuraavat tiedot päivittäin luettavista käyttöpaikoista

- a) GSRN-tunnus (käyttöpaikkanumero),
- b) käyttöpaikan osoite,
- c) onko käyttöpaikka päivittäin vai ei-päivittäin luettava,
- d) käyttöpaikan mittausalue,
- e) päivämäärä, josta alkaen käyttöpaikan statustieto on voimassa,
- f) käyttöpaikan statustieto, voiko käyttöpaikka vastaanottaa kaasua jakeluverkosta (on kytketty) vai ei (on katkaistu), on rakenteilla tai poistettu käytöstä
- g) nykyinen vähittäismyyjä ja shipper,
- h) jos sopimus on määräaikainen, määräaikaisuuden päättymispäivämäärä (muuten kenttä on tyhjä)
- i) edellisen myyjänvaihdon päivämäärä ja
- j) arvioitu vuosikulutus.

Ei-päivittäin luettaville käyttöpaikoille ylläpidetään käyttöpaikkatietoina yllä esitetystä tiedoista vain kohdat a) – c). Käyttöpaikkarekisteriin ei tuoda lainkaan tietoja sellaisista ei-päivittäin luettavista käyttöpaikoista, joilla on vain kaasun liesikäyttöä.

Käyttöpaikkatiedot toimitetaan käyttöpaikkarekisteristä vähittäismyyjälle, jolla on asiakkaan kanssa tehty myyntisopimus kaasuntoimituksesta ko. asiakkaan käyttöpaikkaan. Käyttöpaikkarekisteristä vähittäismyyjälle lähetettävissä käyttöpaikkatiedoissa ei kuitenkaan saa olla tietoja käyttöpaikan nykyisestä vähittäismyyjästä ja shipperistä, eikä tietoa edeltävän myyjänvaihdon ajankohdasta.

Aina kun käyttöpaikkatietoja päivitetään, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija lähettää päivitettyä käyttöpaikkatiedot käyttöpaikan vähittäismyyjälle viimeistään seuraavana arkipäivänä siitä, kun päivitys on tehty. Tämän lisäksi vähittäismyyjällä on oikeus saada käyttöpaikkatiedot käyttöpaikkarekisteristä kaikista käyttöpaikoista, jotka pyynnön ajanhetkellä kuuluvat vähittäismyyjälle käyttöpaikkarekisterin mukaan.

Jos vähittäismyyjä saa tietoonsa, että käyttöpaikkatietoja tulisi muuttaa tai havaitsee virheitä käyttöpaikkatiedoissa, vähittäismyyjän on ilmoitettava tästä jakeluverkonhaltijalle viimeistään viiden arkipäivän kuluessa tietojen päivitys- tai korjaustarpeen havaitsemisesta.

6.2 Biokaasun syöttöpisteen tiedot käyttöpaikkarekisterissä

Biokaasun verkkoonsyöttäjällä voi olla markkinaosapuolirekisterissä yksi biokaasusalkku. Biokaasun verkkoonsyöttäjän on ilmoitettava markkinaosapuolirekisteriin shipperit, joilla on toimitussuhde biokaasun verkkoonsyöttäjän biokaasusalkkuun. Biokaasun verkkoonsyöttäjä ilmoittaa tämän lisäksi järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle biokaasusalkkuun kuuluvat biokaasun syöttöpisteet ja kunkin

biokaasun syöttöpisteen shipperin. Biokaasun verkkoonsyöttäjä voi ilmoittaa biokaasun syöttöpiselle ainoastaan sellaisen shipperin, jolla on markkinaosapuolirekisterissä rekisteröitynä toimitussuhde kyseiseen biokaasusalkkuun. Jakeluverkonhaltija vastaa jakeluverkkoonsa liittyneen biokaasun syöttöpisteen käyttöpaikkarekisteritietojen päivittämisestä järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ylläpitämään käyttöpaikkarekisteriin syöttöpisteen shipper-tietoa lukuun ottamatta.

Biokaasun syöttöpisete sisältää seuraavat tiedot käyttöpaikkarekisterissä:

- a) GSRN-tunnus (biokaasun syöttöpisetetunnus),
- b) biokaasun verkkoonsyöttäjä,
- c) biokaasun syöttöpisteen osoite,
- d) päivämäärä, josta alkaen biokaasun syöttöpisteen tiedot ovat voimassa,
- e) syöttöpisteen statustieto, voiko biokaasun verkkoonsyöttäjä syöttää biokaasua jakeluverkkoon (on kytketty) vai ei (on katkaistu), on rakenteilla tai poistettu käytöstä
- f) biokaasun syöttöpisteen shipper.

Jos biokaasun verkkoonsyöttäjä havaitsee, että tämän käyttöpaikkarekisteritietoja tulisi muuttaa, biokaasun verkkoonsyöttäjä ilmoittaa tästä jakeluverkonhaltijalleen viimeistään kolmen kaasu-toimituspäivän kuluessa tietojen päivitys- tai korjaustarpeen havaitsemisesta. Aina kun jakeluverkonhaltija päivittää biokaasun syöttöpisteen tietoja käyttöpaikkarekisteriin, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija lähettää päivitettyt tiedot biokaasun verkkoonsyöttäjälle viimeistään seuraavana arkipäivänä sen jälkeen, kun päivitys on tehty.

6.3 Asiakassalkku ja jäännöskulutuksen asiakassalkku

Vähittäismyyjällä voi olla markkinaosapuolirekisterissä yksi asiakassalkku, joka muodostuu vähittäismyyjään toimitussuhteessa olevista kaikista jakeluverkojen päivittäin luettavista käyttöpaikoista. Vähittäismyyjän on ilmoitettava markkinaosapuolirekisteriin shipperit, joilla on toimitussuhde vähittäismyyjän asiakassalkkuun. Vähittäismyyjä ilmoittaa järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle, mikä tämän asiakassalkkuun toimittavista shippereistä toimii toimittajana mihinkin ko. jakeluverkon käyttöpaikkaan. Kullakin asiakassalkun käyttöpaikalla voi olla yksi shipper.

Kun vähittäismyyjä solmii asiakassalkulleen uuden toimitussuhteen tai päättää vanhan toimitussuhteen shipperiin markkinaosapuolirekisterissä, vähittäismyyjän on ilmoitettava asiakkaidensa käyttöpaikkojen shippertietoihin tarvittavista muutoksista ja niiden voimaantulopäivämäärästä järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle. Muuttuneet shippertiedot päivitetään käyttöpaikkarekisteriin. Uuden shipperin tiedot rekisteröidään käyttöpaikkoihin vasta siitä kaasu-toimituspäivästä alkaen, kun uusi toimitussuhde on voimassa.

Toimitusvelvollisella vähittäismyyjällä on oltava rekisteröitynä markkinaosapuolirekisteriin jäännöskulutuksen asiakassalkku kuhunkin jakeluverkkoon, jossa on ei-päivittäin luettavia käyttöpaikkoja ja jossa ko. vähittäismyyjä toimii toimitusvelvollisena vähittäismyyjänä. Jokaisessa jakeluverkossa on oltava yksi jäännöskulutuksen asiakassalkku. Jäännöskulutuksen asiakassalkku muodostuu ko. jakeluverkon kaikista ei-päivittäin luettavista käyttöpaikoista ja jakeluverkon häviöistä. Kullakin jäännöskulutuksen asiakassalkulla voi olla yksi shipper. Toimitusvelvollinen vähittäismyyjä ilmoittaa markkinaosapuolirekisteriin toimitussuhteesta shipperin ja jäännöskulutuksen asiakassalkun välillä. Jos

jakeluverkossa on ainoastaan päivittäin luettavia käyttöpaikkoja, jäännöskulutuksen asiakassalkusta vastaa ko. jakeluverkonhaltija.

Kun toimitusvelvollinen vähittäismyyjä solmii jäännöskulutuksen asiakassalkulleen uuden toimitussuhteen tai päättää vanhan toimitussuhteen shipperiin markkinaosapuolirekisterissä, toimitusvelvollisen vähittäismyyjän on ilmoitettava jäännöskulutuksen asiakassalkun shippertietoihin tarvittavista muutoksista ja niiden voimaantulopäivämäärästä järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle. Muuttuneet shippertiedot päivitetään käyttöpaikkarekisteriin. Uuden shipperin tiedot rekisteröidään jäännöskulutuksen asiakassalkulle vasta siitä kaasutoimituspäivästä alkaen, kun uusi toimitussuhde on voimassa.

6.4 ~~LNG:n Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteen tiedot käyttöpaikkarekisterissä

Jakeluverkonhaltija vastaa jakeluverkkoonsa liittyneen ~~LNG:n nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteen käyttöpaikkarekisteritietojen päivittämisestä järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ylläpitämään käyttöpaikkarekisteriin.

~~LNG:n Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpiste sisältää seuraavat tiedot käyttöpaikkarekisterissä:

- a) GSRN-tunnus (~~LNG:n nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpistetunnus),
- b) nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltija,
- c) ~~LNG:n nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteen osoite,
- d) päivämäärä, josta alkaen ~~LNG:n nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteen tiedot ovat voimassa,
- e) syöttöpisteen statustieto, voiko nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen haltija syöttää kaasutettua maakaasua jakeluverkkoon (on kytketty) vai ei (on katkaistu), on rakenteilla tai poistettu käytöstä

Jos nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen haltija havaitsee, että tämän käyttöpaikkarekisteritietoja tulisi muuttaa, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen haltija ilmoittaa tästä jakeluverkonhaltijalleen viimeistään kolmen kaasutoimituspäivän kuluessa tietojen päivitys- tai korjaustarpeen havaitsemisesta. Aina kun jakeluverkonhaltija päivittää ~~LNG:n nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksessa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteen tietoja käyttöpaikkarekisteriin, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija lähettää päivitettyt tiedot nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen haltijalle viimeistään seuraavana arkipäivänä sen jälkeen, kun päivitys on tehty.

7 Muutokset käyttöpaikkatietoihin

7.1 Yleistä

Muutos käyttöpaikkatietoihin voi käynnistyä, kun:

- a) jakeluverkon loppukäyttäjä solmii myyntisopimuksen uuden vähittäismyyjän kanssa;
- b) vähittäismyyjä irtisanoo myyntisopimuksensa jakeluverkon loppukäyttäjän kanssa tai määräaikainen myyntisopimus päättyy;
- c) jakeluverkon loppukäyttäjä irtisanoo myyntisopimuksensa;
- d) uusi käyttöpaikka aloittaa toiminnan;
- e) jakeluverkon loppukäyttäjä muuttaa käyttöpaikkaan tai käyttöpaikasta;
- f) vähittäismyyjä ei enää täytä vähittäismyyjältä vaadittavia ehtoja
- g) vähittäismyyjä haluaa vaihtaa shipper-tiedon käyttöpaikalle, johon tällä on voimassa oleva myyntisopimus tai muuttaa voimassa olevan myyntisopimuksensa määräaikaustietoja.

Verkkoon kytkettynä olevaan käyttöpaikkaan on aina oltava liitettynä vähittäismyyjä. Jakeluverkonhaltijalla on oikeus katkaista toimitus käyttöpaikkaan, johon ei ole liitettynä vähittäismyyjää. Jakeluverkonhaltija ei kuitenkaan saa katkaista maakaasun jakelua sinä aikana, kun jakeluverkon loppukäyttäjälle toimitetaan maakaasua maakaasumarkkinalain 79 ja 80 pykälien perusteella.

Myyntisopimusta solmittaessa vähittäismyyjä tarvitsee asiakkaan käyttöpaikan käyttöpaikkatunnuksen. Vähittäismyyjän on tarkastettava käyttöpaikkatunnukset käyttöpaikan osoitetietojen perusteella. Myyjänvaihdossa käyttöpaikkaan viitataan GSRN-tunnuksella. Jakeluverkonhaltijan tulee ilmoittaa ja ylläpitää ajantasaiset päivittäin ja ei-päivittäin luettavien käyttöpaikkojen käyttöpaikkatiedot käyttöpaikkarekisterissä (yksittäisiä ei-päivittäin luettavia liesikäyttäjien käyttöpaikkoja lukuun ottamatta). Ei-päivittäin luettaville käyttöpaikoille ei ole mahdollista vaihtaa vähittäismyyjää, ellei käyttöpaikkaa ensin muuteta päivittäin luettavaksi.

Vähittäismyyjän toimituksen käyttöpaikkaan katsotaan taseselvityksessä alkavan myyntisopimuksessa mainittuna aloittamispäivämääränä alkavan kaasutoimituspäivän alussa klo 5.00 UTC (talviaikaan) tai klo 4.00 UTC (kesäaikaan) ja päättyvän lopettamispäivämääränä alkavan kaasutoimituspäivän lopussa klo 5.00 UTC (talviaikaan) tai 4.00 UTC (kesäaikaan).

7.2 Vähittäismyyjä aloittaa toimituksen päivittäin luettavaan käyttöpaikkaan

Vähittäismyyjän, joka on aloittamassa toimituksen päivittäin luettavaan käyttöpaikkaan, on lähetettävä ilmoitus uuden myyntisopimuksen alkamisesta niin pian kuin mahdollista sen jälkeen, kun vähittäismyyjä on solminut myyntisopimuksen jakeluverkon loppukäyttäjän kanssa. Ilmoitus uuden myyntisopimuksen alkamisesta on lähetettävä aikaisintaan 90 vuorokautta ja viimeistään kuusitoista vuorokautta ennen sitä kaasutoimituspäivää, jolloin vähittäismyyjän toimituksen käyttöpaikkaan tulisi astua voimaan. Ilmoitus uudesta myyntisopimuksesta on tehtävä käyttäen järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan sähköistä

lomaketta (ks. Kaasumarkkinan menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohje). Lomake välittää tiedon uudesta myyntisopimuksesta myös jakeluverkonhaltijalle.

Vähittäismyyjä voi antaa ilmoituksen uuden myyntisopimuksen alkamisesta sähköisellä lomakkeella myös silloin, kun uuden sopimuksen alkamiseen on aikaa vähemmän kuin kuusitoista vuorokautta, jos tämä sopii kaikille osapuolille (nykyinen vähittäismyyjä, jakeluverkon loppukäyttäjä, jakeluverkonhaltija) ja jakeluverkonhaltija ehtii päivittää käyttöpaikan tiedot käyttöpaikkarekisteriin ennen uuden myyntisopimuksen alkamista.

Ehtona vähittäismyyjän ilmoitukselle uuden myyntisopimuksen alkamisesta on, että vähittäismyyjä ja jakeluverkon loppukäyttäjä ovat solmineet tämän käyttöpaikkaa koskevan myyntisopimuksen toistensa kanssa ja käyttöpaikka on päivittäin luettava. Vähittäismyyjän on esitettävä solmittu myyntisopimus kirjallisesti jakeluverkonhaltijan pyynnöstä.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija hylkää vähittäismyyjän ilmoituksen uuden myyntisopimuksen alkamisesta, jos:

- a) jakeluverkonhaltija on jo hyväksynyt toisen vähittäismyyjän myyntisopimuksen alkamisen samaan käyttöpaikkaan samalle alkamispäivämäärälle;
- b) käyttöpaikkaa ei ole olemassa tai se ei ole päivittäin luettava käyttöpaikka;
- c) vähittäismyyjä ei täytä vähittäismyyjältä vaadittavia ehtoja (ks. kohta 7.8);
- d) ilmoitus uuden myyntisopimuksen alkamisesta on virheellinen, puutteellinen tai ei täytä ilmoitukselta vaadittavaa määräaika (ks. Kaasumarkkinoiden menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohje); tai
- e) käyttöpaikalla on voimassa oleva määräaikainen myyntisopimus, joka päättyy vasta uuden myyntisopimuksen alkamispäivänä tai sen jälkeen.

Saatuana ilmoituksen uudesta myyntisopimuksesta järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ilmoittaa viimeistään seuravana päivänä jakeluverkonhaltijalle, onko uusi myyntisopimus alkamassa sekä nykyiselle vähittäismyyjälle, onko nykyisen vähittäismyyjän myyntisopimus päätymässä kohdan 7.2 e) perusteella. Jos uusi myyntisopimus ei voi alkaa kohdan 7.2 e) perusteella, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ilmoittaa tämän uudelle vähittäismyyjälle. Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ilmoittaa uudelle vähittäismyyjälle samalla voimassa olevan määräaikaisen sopimuksen päättymispäivän, jos uuden sopimuksen aloittamispäivän ja nykyisen sopimuksen päättymispäivän ero on alle 30 vuorokautta. Uudella vähittäismyyjällä on tällöin mahdollisuus perua solmimansa myyntisopimus jakeluverkon loppukäyttäjän kanssa ja solmia uusi myyntisopimus, jossa alkamispäivä on muutettu ja käynnistää myyjänvaihtoprosessi alusta uudelleen.

Ilmoitus uuden myyntisopimuksen alkamisesta tulkitaan vähittäismyyjän asiakkaan nykyisen myyntisopimuksen irtisanomisilmoitukseksi. Jos kuluttajan kanssa on tehty määräaikainen maakaasun myyntisopimus kahta vuotta pitemmäksi ajaksi, kuluttaja saa kahden vuoden kuluttua irtisanoa sopimuksen samalla tavalla kuin toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen. Loppukäyttäjä saa irtisanoa määräaikaisen maakaasun myyntisopimuksen samalla tavalla kuin toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen muuttaessaan pois sopimuksen kohteena olevasta maakaasun käyttöpaikasta.

Jos jakeluverkonhaltija ei voi hyväksyä ilmoitusta uuden myyntisopimuksen alkamisesta kohtien 7.2 a)-d) perusteella, jakeluverkonhaltija ilmoittaa uudelle vähittäismyyjälle viimeistään seuraavana arkipäivänä vähittäismyyjän ilmoituksen saatuaan, ettei uutta myyntisopimusta voida aloittaa, ja nykyiselle vähittäismyyjälle, että nykyisen myyntisopimuksen päättymisen on peruutettu.

Uusi vähittäismyyjä voi peruuttaa ilmoituksen uudesta myyntisopimuksesta kaksi arkipäivää ennen sitä kaasutoimituspäivää, jona uuden myyntisopimuksen mukainen toimitus alkaisi. Jakeluverkonhaltijan on hyväksyttävä peruutuspyyntö viimeistään seuraavana arkipäivänä peruutuspyynnön vastaanotettuaan. Uuden vähittäismyyjän on varmistettava, että jakeluverkon loppukäyttäjän oikeutta peruuttaa etämyynnissä tehty tilaus kunnioitetaan myyjänvaihdon yhteydessä siten, että jakeluverkon loppukäyttäjän oikeus peruuttaa tehty sopimus päättyy ennen vähittäismyyjän peruutusajan päättymistä.

Jos ilmoitus uuden myyntisopimuksen aloittamisesta perutaan uuden vähittäismyyjän toimesta tai jakeluverkonhaltija hylkää ilmoituksen uudesta myyntisopimuksesta, käyttöpaikan nykyinen vähittäismyyjä jatkaa toimitustaan käyttöpaikkaan, ellei nykyinen vähittäismyyjä ole ilmoittanut jakeluverkonhaltijalle myyntisopimuksen päättämisestä, ks. kohta 7.5.

Jakeluverkonhaltija päivittää käyttöpaikan uuden vähittäismyyjän käyttöpaikkarekisteriin voimassa olevaksi sen kaasutoimituspäivän alusta lukien, jona uuden vähittäismyyjän toimitus ko. käyttöpaikkaan alkaa. Vähittäismyyjä vastaa siitä, että myyntisopimuksessa viitattu käyttöpaikkatunnus on sopimuksen solmineen loppukäyttäjän käyttöpaikka. Vähittäismyyjä voi tarkastaa myyntisopimukseen käytettävät käyttöpaikkarekisteritiedot käyttöpaikkarekisteristä.

7.3 Vähittäismyyjä päivittää käyttöpaikan shipper-tiedon tai myyntisopimuksen määräaikaisuutta koskevia tietoja

Jos vähittäismyyjä haluaa päivittää shipper-tiedon tai myyntisopimuksen määräaikaisuutta koskevia tietoja käyttöpaikalle, johon vähittäismyyjällä on voimassa oleva myyntisopimus, vähittäismyyjän on käytettävä tähän järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan sähköistä lomaketta (ks. Kaasumarkkinan menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohje). Muutokset voivat astua voimaan aikaisintaan ilmoituksen vastaanottamista seuraavan kaasutoimituspäivän alusta.

7.4 Vähittäismyyjän toimitussuhde shipperiin päättyy

Kun vähittäismyyjä on ilmoittanut käyttöpaikalle shipperin, jonka toimitussuhde vähittäismyyjään päättyy, vähittäismyyjän on huolehdittava ko. käyttöpaikan shipper-tietojen päivittämisestä uuteen. Jos shipperillä on päättyvän toimitussuhteen lisäksi toinen voimassa oleva toimitussuhde, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija käyttää oletuksena käyttöpaikkarekisterissä, että päättyvän toimitussuhteen shipper-tiedot korvataan automaattisesti jäljelle jäävän toimitussuhteen shipper-tiedoilla. Jos toimitussuhteen päättymisen jälkeen jäljelle jääviä toimitussuhteita on enemmän kuin yksi, vähittäismyyjän on huolehdittava käyttöpaikkojensa shipper-tietojen päivittämisestä itse.

7.5 Vähittäismyyjän toimituksen lopettaminen käyttöpaikkaan

7.5.1 Yleistä

Vähittäismyyjällä on oikeus lopettaa toimitus käyttöpaikkaan seuraavissa tilanteissa:

- a) myyntisopimus jakeluverkon loppukäyttäjän kanssa on päättynyt;

- b) käyttöpaikan jakeluverkon loppukäyttäjää on asetettu konkurssiin ja konkurssipesä i) ei ilmoita kohtuullisessa ajassa vähittäismyyjälle tämän sitä tiedusteltuaan, että konkurssipesä sitoutuu myyntisopimukseen tai ii) ilmoittaa sitoutuvansa myyntisopimukseen, mutta ei aseta sopimuksen täyttämiseksi hyväksyttävää vakuutta tai käyttöpaikan jakeluverkon loppukäyttäjää on asetettu selvitystilaan ja myyntisopimusta ei jatketa selvitysmiehen suostumuksella;
- c) Maakaasumarkkinalain 77 pykälän mukaisesti vähittäismyynnin toimitusvelvollisuuden piirissä olevan muun maakaasun myyntisopimuksen vähittäismyyjä saa irtisanoa vain, jos sopimuksen pitäminen voimassa on lainsäädännön muutoksen tai olosuhteiden olennaisen muutoksen takia vähittäismyynnin kannalta kohtuutonta; tai
- d) Maakaasun toimitus voidaan katkaista, jos loppukäyttäjää huomautuksesta huolimatta laiminlyö jakeluverkonhaltijalle tai vähittäismyyjälle tulevien maksujen suorittamisen tai muuten olennaisesti rikkoo sopimuksen ehtoja. Ennen maakaasun jakelun tai maakaasun toimituksen katkaisemisesta loppukäyttäjälle on lähetettävä kirjallinen huomautus maksun laiminlyönnistä tai muusta sopimusrikkomuksesta sekä aikaisintaan kahden viikon kuluttua huomautuksen lähettämisestä erillinen katkaisuvaroitus. Kuluttajalle lähetävässä katkaisuvaroituksessa on mainittava, miten kuluttajan on meneteltävä, jotta hän voi vedota Maakaasumarkkinalain 80 pykälässä mainittuihin oikeuksiin sekä ohjattava kuluttajaa asian selvittämisessä ja maksuvaihtoehtojen löytämisessä.
- e) Maakaasun jakelun ja maakaasun toimituksen saa katkaista aikaisintaan viiden viikon kuluttua siitä, kun maksu on erääntynyt tai muusta sopimusrikkomuksesta on ensimmäisen kerran ilmoitettu loppukäyttäjälle eikä sopimusrikkomusta ole oikaistu ajoissa ennen varoitettua katkaisujankohdtaa. Jos maksun laiminlyönti on johtunut kuluttajan maksuvaikeuksista, joihin hän on joutunut vakavan sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi pääasiassa ilman omaa syytään, maakaasun jakelun tai maakaasun toimituksen saa keskeyttää aikaisintaan 60 päivän kuluttua maksun eräpäivästä. Maakaasumarkkinalain 80 pykälän 3 momentin perustuen maakaasun jakelua tai maakaasun toimitusta ei voida kuitenkaan maksujen laiminlyönnin vuoksi keskeyttää vakituisena asuntona käytettävästä rakennuksesta tai sen osasta, jonka lämmitys on riippuvainen maakaasusta, lokakuun alun ja huhtikuun lopun välisenä aikana ennen kuin on kulunut 120 päivää laiminlyödyn maksun eräpäivästä. Edellä mainitun momentin säännöksistä ei saa sopimuksin poiketa loppukäyttäjän vahingoksi.

7.5.2 Toimituksen lopettaminen myyntisopimuksen päättymisen seurauksena

Vähittäismyynnin on ilmoitettava jakeluverkonhaltijalle viipymättä ja viimeistään kaksi viikkoa ennen toimituksen lopettamista käyttöpaikan loppukäyttäjälle, että vähittäismyynnin myyntisopimus päättyy ja sopimuksen päättymispäivämäärä.

Jos vähittäismyyjä on irtisanonut jakeluverkon loppukäyttäjän myyntisopimuksen, vähittäismyynnin on ilmoitettava jakeluverkon loppukäyttäjälle kirjallisesti viimeistään kaksi viikkoa ennen sitä kaasutoimituspäivää, jona kaasuntoimitus loppuu, että myyntisopimus päättyy ja myyntisopimuksen päättymispäivämäärä sekä muistutettava jakeluverkon loppukäyttäjää, että tämän tulee solmia viipymättä uusi myyntisopimus, ettei jakeluverkonhaltija katkaise toimitusta.

Jakeluverkonhaltijan on päivitettävä muuttuneet käyttöpaikkatiedot käyttöpaikkarekisteriin sen kaasutoimituspäivän alusta alkaen, kun muuttuneet tiedot astuvat voimaan.

Jos käyttöpaikkaan ei liitetä uutta vähittäismyyjää siihen mennessä, kun edellinen vähittäismyyjän myyntisopimus käyttöpaikkaan päättyy, ja jakeluverkonhaltija ei ole saanut ilmoitusta uuden myyntisopimuksen alkamisesta tähän aikarajaan mennessä, jakeluverkonhaltija ilmoittaa loppukäyttäjälle, että loppukäyttäjän on viipymättä solmittava uusi myyntisopimus tai jakeluverkonhaltija voi katkaista toimituksen. Maakaasumarkkinalain 79 pykälään perustuen jakeluverkonhaltija ei kuitenkaan saa keskeyttää maakaasun jakelua vähittäismyyjästä johtuvasta syystä ennen kuin jakeluverkonhaltija on ilmoittanut loppukäyttäjälle maakaasun jakelun keskeyttämisestä ja sen syystä. Jakeluverkonhaltijan on huolehdittava siitä, että kuluttajalle toimitetaan maakaasua vähintään kolmen viikon ajan ilmoituksen lähettämistä. Jakeluverkonhaltija ei saa keskeyttää maakaasun toimitusta vähittäismyyjän toimitusvelvollisuuden piirissä olevalle loppukäyttäjälle ennen kuin Energiavirasto on Maakaasumarkkinalain 44 §:n 4 momentin nojalla määrännyt uuden toimitusvelvollisen vähittäismyyjän. Loppukäyttäjän on korvattava jakeluverkonhaltijalle Maakaasumarkkinalain 79 pykälässä tarkoitetusta maakaasun toimituksesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset. Jos loppukäyttäjä ja jakeluverkonhaltija eivät sovi korvauksesta, Energiavirasto määrää korvauksen suuruuden. Maakaasumarkkinalain 79 pykälän säännöksistä ei saa sopimuksin poiketa loppukäyttäjän vahingoksi.

7.5.3 Vähittäismyyjän toimituksen lopettamisilmoituksen hylkääminen

Jakeluverkonhaltija voi hylätä vähittäismyyjän ilmoituksen toimituksen lopettamisesta, jos ilmoitusta ei ole vastaanotettu kohdassa 7.5.2 esitettyjen määräaikojen mukaisesti.

Jos jakeluverkonhaltija hylkää ilmoituksen toimituksen lopettamisesta, nykyinen vähittäismyyjä jatkaa toimitustaan käyttöpaikkaan.

7.6 Jakeluverkon loppukäyttäjä lopettaa kulutuksen

Lopettaessaan kulutuksen jakeluverkon loppukäyttäjän on irtisanottava myyntisopimuksensa vähittäismyyjän kanssa sekä ilmoitettava jakeluverkonhaltijalleen kulutuksen lopettamisesta ja päivämäärä, jolloin jakeluverkonhaltijan on keskeytettävä jakelu loppukäyttäjän käyttöpaikkaan. Jakeluverkon loppukäyttäjän on annettava katkaisupyynnö jakeluverkonhaltijalle viimeistään kaksi viikkoa ennen sitä päivämäärää, jona jakeluverkonhaltija katkaisee jakelun. Jos kaasun käyttäjä haluaa ylläpitää mahdollisuuden kaasuntoimitukseen, on loppukäyttäjän maksettava tästä ylläpidosta jakeluverkonhaltijalle voimassaolevan hinnaston mukainen maksu.

Niin pian kuin mahdollista saatuaan ilmoituksen jakeluverkon loppukäyttäjän kulutuksen lopettamisesta jakeluverkonhaltijan on ilmoitettava loppukäyttäjän vähittäismyyjälle päivämäärä, jolloin toimituksen lopettamisen on astuttava voimaan.

Jos jakeluverkon loppukäyttäjällä on ollut vähittäismyyjensä kanssa sopimus, joka sisältää maakaasun toimituksen lisäksi maakaasun jakelun sisältämän palvelun ja jakeluverkon loppukäyttäjä irtisanoo sopimuksensa siitä syystä, että lopettaa kulutuksen, vähittäismyyjän on ilmoitettava jakeluverkonhaltijalle kulutuksen lopettamisesta ja päivämäärä, jolloin jakeluverkonhaltijan on keskeytettävä jakelu loppukäyttäjän käyttöpaikkaan. Vähittäismyyjän on annettava jakeluverkon loppukäyttäjän valtuuttamana katkaisupyynnö jakeluverkonhaltijalle viimeistään kaksi viikkoa ennen sitä päivämäärää, jona jakeluverkonhaltija keskeyttää jakelun. Jos kaasun käyttäjä haluaa ylläpitää mahdollisuuden kaasuntoimitukseen, on loppukäyttäjän maksettava tästä ylläpidosta jakeluverkonhaltijalle voimassaolevan hinnaston mukainen maksu.

Jakeluverkonhaltija päivittää tarvittavat tiedot järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ylläpitämään käyttöpaikkarekisteriin sen päivämäärän alusta, kun jakelun keskeytys astuu voimaan.

7.7 Muutto

Vähittäismyyjän ja käyttöpaikan jakeluverkon loppukäyttäjän välinen myyntisopimus päättyy aina, kun loppukäyttäjä muuttaa. Poismuuttavan jakeluverkon loppukäyttäjän on selvitettävä kulutuksensa poismuuttopäivään saakka nykyisen vähittäismyyjänsä kanssa. Sopimusehtojen mukaisesti jakeluverkon loppukäyttäjän tulee tehdä ja irtisanoa myyntisopimuksensa viimeistään 14 vuorokautta muuttopäivää aikaisemmin. Muutto voidaan hoitaa myös tätä nopeammin, jos se sopii kaikille osapuolille. Takautuvia muuttoja ei lähtökohtaisesti tehdä, ellei tästä sovita kaikkien osapuolten kesken. Vähittäismyyjän on aina varmistettava jakeluverkon loppukäyttäjältä tämän todellinen poismuuttopäivä ja/tai sisäänmuuttopäivä epäselvyyksien välttämiseksi.

Jakeluverkon loppukäyttäjä voi hoitaa muuttoon liittyvät sopimustoimenpiteet yhden osapuolen kanssa. Jakeluverkon loppukäyttäjän muuton hoitaa palvelutoimenpiteenä ensisijaisesti jakeluverkon loppukäyttäjän sisäänmuuttokohteeseensa valitsema vähittäismyyjä, joka ilmoittaa muutosta järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan sähköisellä lomakkeella (ks. Kaasumarkkinan menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohje). Vähittäismyyjä voi lähettää ilmoituksen uuden myyntisopimuksen alkamisesta järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle aikaisintaan 90 vuorokautta ennen muuttoa.

7.7.1 Vähittäismyyjän ilmoitus jakeluverkon loppukäyttäjän sisäänmuutosta

Solmittuaan uuden myyntisopimuksen loppukäyttäjän kanssa, joka on sisäänmuuttamassa uuteen käyttöpaikkaan, vähittäismyyjän on ilmoitettava uuden myyntisopimuksen alkamisesta järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan sähköisellä lomakkeella (ks. Kaasumarkkinan menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohje) viimeistään viisi arkipäivää ennen muuttopäivää. Vähittäismyyjän tulee selvittää sisäänmuuttokohteen käyttöpaikkatunnus ennen sisäänmuuttoilmoituksen lähettämistä. Vähittäismyyjän on selvitettävä käyttöpaikkatunnus järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ylläpitämästä käyttöpaikkarekisteristä loppukäyttäjän antamien osoitetietojen perusteella. Ei-päivittäin luettavaan käyttöpaikkaan voi solmia uuden myyntisopimuksen vain jakeluverkon kaikkien ei-päivittäin luettavien käyttöpaikkojen kaasuntoimituksesta vastaava vähittäismyyjä. Jos käyttöpaikkatunnusta ei osoitetietojen perusteella ylläpidetä järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan käyttöpaikkarekisterissä, vähittäismyyjän on tiedusteltava sitä jakeluverkonhaltijalta.

Vähittäismyyjän lähettämä järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan lomake välittää tiedon sisäänmuutosta myös jakeluverkonhaltijalle ja nykyiselle vähittäismyyjälle tämän myyntisopimuksen päättymisestä. Tästä poikkeuksena on se, jos käyttöpaikan uusi vähittäismyyjä on sama kuin käyttöpaikan nykyinen vähittäismyyjä, jolloin järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ei tarvitse lähettää erillistä ilmoitusta vähittäismyyjälle tämän myyntisopimuksen päättymisestä. Käyttöpaikan mahdollisesti voimassa oleva myyntisopimus päättyy uuden myyntisopimuksen alkamisilmoituksessa esitettyinä sisäänmuuttopäivämääränä klo 5.00 UTC (talviaikaan) tai 4.00 UTC (kesäaikaan). Uusi myyntisopimus on voimassa edellä mainitusta kellonajasta eteenpäin. Sisäänmuuttokohteen nykyisellä vähittäismyyjällä ei ole mahdollisuutta kieltäytyä irtisanomasta aiempaa myyntisopimusta sisäänmuuttokohteessa.

Vähittäismyyjän ilmoitusta jakeluverkon loppukäyttäjän sisäänmuutosta käytetään samalla tavalla myös silloin, kun jakeluverkon loppukäyttäjä on muuttamassa uuteen käyttöön otettavaan käyttöpaikkaan, jossa ei ole aiemmin ollut myynti- ja maakaasuverkkosopimuksia. Jos tällaisen kohteen käyttöpaikkatunnus ei vielä löydy järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan käyttöpaikkarekisteristä, uuden vähittäismyyjän on

tiedusteltava sitä jakeluverkonhaltijalta. Uutta myyntisopimusta ei voi solmia, jos osoitteeseen ei ole olemassa käyttöpaikkatunnusta. Ei-päivittäin luettavaan käyttöpaikkaan on mahdollista solmia myyntisopimus ainoastaan sillä vähittäismyyjällä, joka vastaa kaasun toimittamisesta jakeluverkon kaikkiin ei-päivittäin luettaviin käyttöpaikkoihin.

Jakeluverkonhaltijan on vahvistettava uudelle vähittäismyyjälle tieto kaasuntoimituksen alkamisesta uuteen käyttöpaikkaan.

Jos käyttöpaikan kaasuntoimitus on ollut katkaistuna ennen sisäänmuuttoa, vähittäismyyjän on ilmoitettava sisäänmuuttavan jakeluverkon loppukäyttäjän jakeluverkonhaltijalle se päivä, jolloin kaasuntoimitus halutaan kytkeä käyttöpaikkaan. Jakeluverkonhaltijalla ei ole velvollisuutta olla yhteydessä loppukäyttäjään ennen muuttokytettä, mutta yhteydenotto on suositeltavaa turvallisen kytkennän takaamiseksi.

Katkaisemattoman ei-päivittäin luettavan käyttöpaikan mittari tulee lukea uudestaan uuden jakeluverkon loppukäyttäjän muuttaessa sisään, jos edellisen jakeluverkon loppukäyttäjän ulosmuutosta on kulunut aikaa enemmän kuin 5 arkipäivää. Päivittäin luettavilla käyttöpaikoilla tulee käyttää todellisia myyntisopimuksen päättymis- ja alkamisajanhetken mittaustietoja.

7.7.2 Vähittäismyyjän ilmoitus jakeluverkon loppukäyttäjän poismuutosta

Solmittuaan uuden myyntisopimuksen jakeluverkon loppukäyttäjän kanssa, joka on muuttamassa pois nykyiseltä käyttöpaikalta toiseen käyttöpaikkaan, vähittäismyyjä ilmoittaa asiasta järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan sähköisellä lomakkeella (ks. Kaasumarkkinan menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohje) ennen poismuuttopäivämäärää.

Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan lomake välittää irtisanomisen välittömästi poismuuttokohteen jakeluverkonhaltijalle ja vähittäismyyjälle. Poismuuttokohteen jakeluverkonhaltija ja nykyinen vähittäismyyjä voivat tällä tiedolla päättää maakaasuverkko- ja myyntisopimuksensa ja lähettää loppulaskut poismuuttavalle jakeluverkon loppukäyttäjälle.

Mikäli jakeluverkon loppukäyttäjä ilmoittaa poismuutosta jakeluverkonhaltijalle, tulee jakeluverkonhaltijan ilmoittaa välittömästi poismuutosta käyttöpaikan nykyiselle vähittäismyyjälle.

Jos jakeluverkon loppukäyttäjä on muuttamassa osoitteeseen, jossa kaasunkäyttö ei ole mahdollista, on loppukäyttäjän ilmoitettava poismuutosta sekä nykyiselle vähittäismyyjälleen että nykyiselle jakeluverkonhaltijalleen.

Jakeluverkonhaltija lähettää tiedot poismuuttavan jakeluverkon loppukäyttäjän ei-päivittäin luettavien käyttöpaikkojen kulutuksesta myyntisopimuksen päättymiseen asti poismuuttavan jakeluverkon loppukäyttäjän vähittäismyyjälle niin pian kuin mahdollista, mutta viimeistään 20 arkipäivää myyntisopimuksen päättymisen jälkeen. Jos poismuutto koskee päivittäin luettavia käyttöpaikkoja, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija lähettää tiedot kulutuksesta myyntisopimuksen päättymiseen asti kohdan 10.3 mukaisesti.

7.8 Vähittäismyyjä ei täytä vähittäismyyjältä vaadittavia ehtoja

Vähittäismyyjänä toimimisen ehdot ovat, että 1) vähittäismyyjällä on voimassa oleva Vähittäismyyjän puitesopimus järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan kanssa sekä 2) vähittäismyyjällä on voimassa oleva toimitussuhde vähintään yhteen shipperiin silloin, kun vähittäismyyjällä on vähintään yksi voimassa oleva

myyntisopimus jakeluverkon loppukäyttäjän kanssa. Jos vähittäismyyjä ei noudata vähittäismyyjille asetettuja ehtoja, vähittäismyyjällä ei ole oikeutta toimittaa kaasua käyttöpaikkoihin jakeluverkoissa ja se poistetaan käyttöpaikkarekisteristä. Jos vähittäismyyjällä on voimassa oleva Vähittäismyyjän puitesopimus ja useampi kuin yksi voimassa oleva toimitussuhde, mutta vähittäismyyjä ei ole ilmoittanut shipper-tietoa sellaiselle käyttöpaikalleen, jolle vähittäismyyjällä on voimassa oleva myyntisopimus, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija antaa vähittäismyyjälle kahden kaasutoimituspäivän määräajan ilmoittaa shipper-tiedot. Jos käyttöpaikalle ei ilmoiteta shipper-tietoa tähän määräaikaan mennessä, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija katsoo, ettei vähittäismyyjä ole noudattanut vähittäismyyjälle asetettuja ehtoja ko. käyttöpaikan osalta.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ilmoittaa ko. vähittäismyyjän jakeluverkonhaltijoille ja jakeluverkonhaltijat puolestaan ko. käyttöpaikkojen jakeluverkkojen loppukäyttäjille, että nykyinen vähittäismyyjä ei enää täytä vähittäismyyjiltä vaadittavia ehtoja ja ilmoittaa päivämäärän, jona nykyinen vähittäismyyjä lopettaa toimittamisen. Tämän lisäksi jakeluverkonhaltijan on kehotettava loppukäyttäjiä hankkimaan toinen vähittäismyyjä ja myös ilmoitettava, että jos tämä ei näin tee, jakeluverkonhaltijalla on oikeus katkaista toimitus käyttöpaikkaan.

Jakeluverkonhaltija ei saa keskeyttää maakaasun jakelua vähittäismyyjästä johtuvasta syystä ennen kuin jakeluverkonhaltija on ilmoittanut loppukäyttäjälle maakaasun jakelun keskeyttämisestä ja sen syystä. Jakeluverkonhaltijan on huolehdittava siitä, että kuluttajalle toimitetaan maakaasua vähintään kolmen viikon ajan ilmoituksen lähettämisestä.

Jakeluverkonhaltija ei saa keskeyttää maakaasun toimitusta vähittäismyyjän toimitusvelvollisuuden piirissä olevalle loppukäyttäjälle ennen kuin Energiavirasto on maakaasumarkkinalain 44 §:n 4 momentin nojalla määrännyt uuden toimitusvelvollisen vähittäismyyjän.

8 Mittaaminen

8.1 Jakeluverkonhaltijan, siirtoverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tehtävät mittaukseen liittyen

Jakeluverkonhaltijan on huolehdittava seuraavista tehtävistä mittaukseen liittyen¹:

- a) Perustettava, käytettävä ja ylläpidettävä kaasunmittausjärjestelmiä, jotka mittaavat kaasun kulutusta jakeluverkon käyttöpaikoissa;
- b) varmistettava jokaisen käyttöpaikan, biokaasun syöttöpisteen ja LNG:nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun syöttöpisteen mittaustietojen kerääminen, rekisteröinti ja validointi;
- c) varmistettava, että biokaasun syöttöpaikoille ja LNG:nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun syöttöpaikoille on määritetty tuntikohtainen lämpöarvo;
- d) arvioitava kaasun kulutus, biokaasun verkkoon syötetty määrä ja lämpöarvo sekä LNG:nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun verkkoon syötetty määrä ja lämpöarvo, jos mittaustiedot puuttuvat;
- e) toimitettava päivittäin luettavien käyttöpaikkojen mitattu tunti- tai päiväkohtainen kulutus, jalostetun biokaasun verkkoon syötetty tuntikohtainen määrä ja biokaasun tuntikohtainen lämpöarvo sekä LNG:nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun verkkoon syötetty tuntikohtainen määrä ja tuntikohtainen lämpöarvo järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle; ja
- f) toimitettava ei-päivittäin luettavien käyttöpaikkojen mitattu tai arvioitu kulutus ja mittarilukemat toimitusvelvolliselle vähittäismyyjälle siinä muodossa kuin jakeluverkonhaltija ja toimitusvelvollinen vähittäismyyjä ovat keskenään sopineet.

Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan on huolehdittava seuraavista tehtävistä mittaukseen liittyen:

- a) Välitettävä siirtoverkon ja jakeluverkojen välisten rajapisteiden mitatut kaasumäärät ja määritetyt lämpöarvot ja mittaustiedot jakeluverkonhaltijoille; ja
- b) toimitettava päivittäin luettavien käyttöpaikkojen mitatut kulutukset vähittäismyyjille, biokaasun verkkoon syötöt biokaasun verkkoon syöttäjille ja kaasutetun maakaasun verkkoon syötöt nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten haltijoille sekä em. summatiedot vähittäismyyjittäin ja biokaasun verkkoon syöttäjittäin per shipper ko. shippereille, jäännöskulutuksen asiakassalkkujen kulutukset toimitusvelvollisille vähittäismyyjille ja kaikki em. tiedot jakeluverkonhaltijoille energiamäärinä sekä kaikki em. tiedot summatietoina shippereittäin taseselvitystä varten.

Jakeluverkonhaltijan on noudatettava mittauksiin liittyen Kaasun mittaussuosituksia.

¹ Jakeluverkonhaltija voi ulkoistaa tiedonvaihtonsa palveluna kolmannelle osapuolelle. Jakeluverkonhaltija vastaa tällöin siitä, että tiedonvaihto täyttää järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan jakeluverkonhaltijalle näiden välisessä yhteistyösopimuksessa määritellyt ehdot Kaasunsiirron, Kaasunjakelun ja Biokaasun säännöissä määriteltynä lisäehtojen lisäksi.

Jakeluverkonhaltijan on varmistettava, että mittaustiedot käyttöpaikkojen kulutuksesta, biokaasun syötöstä verkkoon sekä ~~LNG:nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syötöstä verkkoon luetaan tai arvioidaan käyttöpaikalle, biokaasun syöttöpisteille tai ~~LNG:nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteille seuraavissa tapauksissa:

- a) määräajoin tapahtuva luenta, ks. kohdat 8.3.1-8.3.3;
- b) sopimustapahtumien (myyjänvaihto, muutto) voimaantumisen päivämääränä; ja
- c) päivänä, jolloin toimitus keskeytyy tai biokaasun verkkoon syöttäjä tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltija vaihtuu.

Jos kaasunmittausjärjestelmässä tai mittaustietojen käsittelyssä on virheitä, jakeluverkonhaltijan on määritettävä korjatut mittaustiedot.

8.2 Kaasunmittausjärjestelmän asentaminen

Jos ei-päivittäin luettavaan käyttöpaikkaan asennetaan päivittäin luettava kaasunmittausjärjestelmä, jakeluverkonhaltija ilmoittaa vähittäismyyjälle, milloin toimitus päivittäin luettavaan käyttöpaikkaan voi alkaa. Kaasunmittausjärjestelmän asennus on tehtävä viimeistään kolmen viikon kuluessa siitä päivästä, kun vähittäismyyjä tai loppukäyttäjä on sopinut päivittäin luettavan kaasunmittausjärjestelmän asentamisesta jakeluverkonhaltijan kanssa.

8.3 Mittaustietojen määräajoin tapahtuva luenta jakeluverkoissa

8.3.1 Päivittäin luettava kulutus ja biokaasun verkkoon syöttö

Kaasutoimituspäivän päätyttyä jakeluverkonhaltija kerää mittaustiedot päivittäisestä kulutuksesta ja verkkoon syötöstä edeltävältä kaasutoimituspäivältä jokaisesta päivittäin luettavasta käyttöpaikasta, biokaasun syöttöpisteestä ja ~~LNG:nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteestä. Biokaasun syöttöpisteillä ja ~~LNG:nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteillä on oltava tuntikohtaisesti kaasumäärää ja lämpöarvoa mittaava päivittäin luettava kaasunmittausjärjestelmä.

8.3.2 Ei-päivittäin luettavien käyttöpaikkojen mittaustietojen luenta

Vähittäismyyjä ja jakeluverkonhaltija sopivat keskenään, milloin ja missä muodossa jakeluverkonhaltija toimittaa ei-päivittäin luettavien käyttöpaikkojen mittaustiedot vähittäismyyjälle.

Jakeluverkonhaltija kerää mittaustiedot ei-päivittäin luettavilta käyttöpaikoilta joko etäluennalla tai jakeluverkon loppukäyttäjän lukemana, joka raportoi lukeman jakeluverkonhaltijalle esim. käyttäen mittauskorttia.

Jos jakeluverkonhaltija ei vastaanota jakeluverkon loppukäyttäjän raporttia kulutuslukemasta ajoissa, jakeluverkonhaltija arvioi ko. luentajakson kulutuksen käyttöpaikalle. Jakeluverkonhaltija voi arvioida kuukausittain luettavan käyttöpaikan kulutuksen enintään viitenä peräkkäisenä kaasukuukautena ja neljännesvuosittain luettavan käyttöpaikan kulutuksen enintään kolmena peräkkäisenä vuosineljänneksenä. Tämän jälkeen jakeluverkonhaltijan on käytävä lukemassa mittari käyttöpaikalla.

Jakeluverkonhaltijalla on oikeus arvioida käyttöpaikan kulutus aikaisempaan kulutukseen perustuen, jos mittauslaitteisto on sijoitettu paikkaan, johon verkonhaltijalla ei ole pääsyä, eikä jakeluverkon loppukäyttäjä ole toimittanut verkonhaltijan asettamassa kohtuullisessa määräajassa lukemaa jakeluverkonhaltijan sitä loppukäyttäjältä tiedusteltua. Kulutusta ei lueta, jos todettuun kaasunkulutukseen perustuvan mittauksen järjestäminen ei ole mahdollista tai se olisi kustannuksiltaan kohtuutonta.

8.3.3 Negatiivisen kulutuksen ja verkkoon syötön käsitteleminen

Käyttöpaikalla ei voi olla negatiivista kulutusta tai biokaasun syöttöpisteellä ja LNG:n nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun syöttöpisteellä negatiivista verkkoon syöttöä. Jos jakeluverkonhaltija saa negatiivisen kulutus- tai verkkoon syöttölukeman luennan perusteella ja mittaus on oikein suoritettu, jakeluverkonhaltijan on säädettävä aiempia tallennettuja mittaustietoja, kuten Kaasun mittaussuosituksissa on esitetty siten, ettei esiinny negatiivisen kulutuksen tai verkkoon syötön mittausjaksoja.

8.4 Jakeluverkon kaasunmittausjärjestelmän vaatimukset

Verkonhaltijan on järjestettävä kaasuverkossaan taseselvityksen ja laskutuksen perustana oleva kaasun toimitusten mittaus. Biokaasun syöttöpisteissä ja LNG:n syöttöpisteissä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun toimitusten mittaus voi edellyttää määrämittauksen lisäksi kaasun laadun analysointia ja lämpöarvon määrittämistä.

Mittauslaitteiden tulee olla rakenteeltaan ja tarkkuudeltaan niitä koskevien standardien mukaisia.

Mittauslaitteiston omistaa ja siitä vastaa jakeluverkonhaltija, ellei jakeluverkon liittymissopimuksessa toisin sovita.

Verkonhaltija voi tarjota mittauspalvelua joko omana työnä tai hankkia palveluna.

Mittauslaitteiston ylläpidosta, tarkistuksista ja mahdollisista vioista vastaa se sopijapuoli, joka omistaa mittauslaitteiston tai on tilannut mittauspalvelun muulta kuin liittymissopimuksen osapuolelta. Vastuu koskee myös vikojen selvittämistä, korjaamista ja vioista mahdollisesti johtuvien laskutusvirheiden oikaisemiseksi tarvittavien tietojen antamista jakeluverkonhaltijalle.

Mikäli jompikumpi sopijapuoli epäilee mittauslaitteiden (ml. analysaattorit) toiminnan tai mittaustulosten luotettavuutta, on tästä välittömästi ilmoitettava toiselle sopijapuolelle. Molemmat sopijapuolet ryhtyvät viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin mahdollisen vian tai virheellisuuden poistamiseksi. Aikaisemmat mittaustulokset oikaistaan mahdollisuuksien mukaan oikea-aikaisesti ja -määräisesti. Mittaustuloksia oikaistaan kuitenkin enintään kolmen vuoden ajalta.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija, vähittäismyyjä, biokaasun verkkoon syöttäjä, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltija tai jakeluverkon loppukäyttäjä voi pyytää jakeluverkonhaltijaa tarkastamaan mittauslaitteiston milloin tahansa. Tällaisen pyynnön jälkeen jakeluverkonhaltijan on huolehdittava, että tarkastus suoritetaan niin pian kuin on käytännössä mahdollista. Jakeluverkonhaltijan vaatimuksesta mittauslaitteistosta vastaavan sopijapuolen tulee tarkastuttaa mittauslaitteet. Suurimmat sallitut virheet kaasun mittauslaitteille on määritelty Kaasun mittaussuosituksissa. Jos todettu virhe on suurempi kuin sallittu virhe, mittauslaitteistosta vastaava sopijapuoli vastaa tarkistuksesta aiheutuneista kustannuksista. Muussa tapauksessa kustannuksista vastaa se, joka on tarkistusta alun perin vaatinut (järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija, jakeluverkonhaltija, vähittäismyyjä, biokaasun verkkoon syöttäjä,

nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltija tai jakeluverkon loppukäyttäjä). Jos mittauslaitteistosta vastaa sopijaosapuoli, tämän on toimitettava tarkistusta koskeva raportti jakeluverkonhaltijalle. Pyydettyessä jakeluverkonhaltijan on lähetettävä kopio tarkistusraportista tarkistusta pyytäneelle osapuolelle.

8.5 Kulutuksen ja verkkoon syötön esittämistapa

Jakeluverkonhaltija ja järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija muuntavat mitatun kaasun tilavuusvirran m^3 normaaliolotilaan m^3_n ($0^\circ C$ ja $1,01325$ bar) ja mitatun maakaasun ja biokaasun lämpöarvot muotoon kWh/m^3_n ennen mittaustietojen lähettämistä jakeluverkkojen taseselvityslaskentaan järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle. Ylempi lämpöarvo on kuutiometri maakaasua poltettuna vakiopaineessa, kun maakaasun ja palamisilman lämpötila on $25^\circ C$, palamistuotteet tuodaan lämpötilaan $25^\circ C$ ja vesi palamisprosessin jälkeen on nestemäisessä muodossa.

Jakeluverkkojen taseselvityslaskennassa järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija laskee ja ilmoittaa kaasun kulutuksen, biokaasun verkkoon syötön ja kaasutetun maakaasun verkkoon syötön yksikössä kWh kaasua ylempässä lämpöarvossa. Taseselvityksessä loppukäyttäjien kulutus, biokaasun verkkoon syöttö ja kaasutetun maakaasun verkkoon syöttö ilmoitetaan muodossa kWh ylempään lämpöarvoon perustuen. Kilowattitunteina ilmaistut energiamäärät, normaalikuutiometrit ja lämpöarvot ilmoitetaan kolmen desimaalin tarkkuudella.

9 Kulutuksen ja verkkoon syötön selvitys laskutusta varten

Jakeluverkonhaltija lähettää päivittäin luettavien käyttöpaikkojen validoidut tuntikohtaiset kulutustiedot, jakeluverkon validoidut mittausalueiden kaasutoimituspäiväkohtaiset lämpöarvot ja biokaasun syöttöpisteiden sekä kaasutetun maakaasun validoidut tuntikohtaiset mittaustiedot (kaasumäärät, lämpöarvot) järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle. Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija muuttaa mitatut kulutus- ja verkkosyöttömäärät kaasutoimituspäiväkohtaisiksi energiamääriksi ja lähettää tiedot edelleen vähittäismyyjille, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoille ja jakeluverkonhaltijoille. Näiden tietojen avulla vähittäismyyjät voivat laskuttaa asiakkaitaan toimitetusta kaasuenergiasta (sis. kaasuenergia ja siirto siirtoverkossa). Jakeluverkonhaltijat laskuttavat -sekä mahdolliset maakaasun loppukäyttöön liittyvät valmisteverot ja huoltovaruusmaksut).

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ilmoittaa vähittäismyyjälle tämän validoidut kaasutoimituspäiväkohtaiset kulutustiedot energiamäärinä edeltävältä kaasukuukaudelta jokaiselle päivittäin luettavalle käyttöpaikalle, jotka kuuluvat vähittäismyynnin asiakassalkkuun, kuukauden viidentenä päivänä klo 16.00 UTC (talviaikaan) ja klo 15.00 UTC (kesäaikaan) mennessä.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ilmoittaa jakeluverkonhaltijalle verkon kulutus- ja verkkosyöttötiedot edeltävältä kaasukuukaudelta jokaiselle päivittäin luettavalle käyttöpaikalle, biokaasun syöttöpisteelle ja LNG:n nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun syöttöpisteelle energiamäärinä kuukauden viidentenä päivänä klo 16.00 UTC (talviaikaan) ja klo 15.00 UTC (kesäaikaan) mennessä.

Ei-päivittäin luettavien käyttöpaikkojen osalta jakeluverkonhaltija toimittaa kulutustiedot suoraan toimitusvelvolliselle vähittäismyyjälle seuraavin määräajoin:

- a) Kuukausittain luettaville käyttöpaikoille: kuukausittainen kulutus edeltävältä kaasukuukaudelta viimeistään kuukauden kymmenentenä arkipäivänä, jos jakeluverkonhaltija vastaanottaa jakeluverkon loppukäyttäjän raportin² mittarilukemasta ajoissa. Jos jakeluverkon loppukäyttäjä ei raportoi ajoissa, jakeluverkonhaltija lähettää arvioidun kuukausikulutuksen viimeistään kuukauden kahdentenakymmenentenä arkipäivänä; ja
- b) Harvemmin kuin kuukausittain luettaville käyttöpaikoille: kulutus edellisen luennan hetkestä alkaen viimeistään kahdentenakymmenentenä arkipäivänä mittauksen uudesta luennasta, jos jakeluverkonhaltija vastaanottaa jakeluverkon loppukäyttäjän raportin² mittarilukemasta ajoissa. Luennan päivämääränä on jakeluverkonhaltijan jakeluverkon loppukäyttäjälle määrittelemä päivämäärä, jona jakeluverkon loppukäyttäjän on luettava mittarinsa. Jos jakeluverkonhaltija ei vastaanota kulutuslukemaa ajoissa jakeluverkon loppukäyttäjältä, jakeluverkonhaltija lähettää vähittäismyyjälle arvioidun kulutuksen viimeistään 50 arkipäivän kuluessa siitä, kun mittari olisi pitänyt lukea.

Jakeluverkonhaltijan on lähetettävä kulutustiedot toimitusvelvolliselle vähittäismyyjälle silloin, kun käyttöpaikassa tehdään muutos ei-päivittäin luettavasta mittauksesta päivittäin luettavaan mittaukseen viimeistään kuukauden kahdentenakymmenentenä arkipäivänä muutoksesta. Kulutus ei-päivittäin luettavassa käyttöpaikassa voi olla arvio, jos jakeluverkon loppukäyttäjä ei ole raportoinut kulutustietojaan jakeluverkonhaltijalle ajoissa.

² Samaa menettelyä käytetään, jos mittari on asentajan luettava tai kuukausittain etäluettava, mutta mittaustieto puuttuu tai on virheellinen.

Toimitusvelvollisen vähittäismyyjän on tarkastettava vastaanottamansa kulutustiedot virheiden varalta ja ilmoitettava jakeluverkonhaltijalle, jos toimitusvelvollinen epäilee virhettä tai löytää virheitä kulutustiedoista.

Jakeluverkonhaltija oikaisee virheet käyttöpaikan kulutustiedoissa, kun ne selviävät. Jos on kyse päivittäin luettavasta käyttöpaikasta, jakeluverkonhaltija ilmoittaa järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle oikean kulutuksen kahden arkipäivän kuluessa virheen havaitsemisesta. Jos on kyse ei-päivittäin luettavasta käyttöpaikasta, jakeluverkonhaltija ilmoittaa toimitusvelvolliselle vähittäismyyjälle oikean kulutuksen viiden arkipäivän kuluessa virheen havaitsemisesta.

Päivittäin luettavan käyttöpaikan validoidut kulutustiedot ovat vähittäismyyjän haettavissa järjestelmävastaavalta siirtoverkonhaltijalta niin pitkään, kuin vähittäismyyjällä on voimassa oleva myyntisopimus käyttöpaikkaan, mutta kuitenkin enintään kuuden kalenterivuoden ajan mittaustietojen luennasta.

10 Taseselvitys osapuolten välillä

10.1 Yleistä

Jakeluverkonhaltijan on lähetettävä jakeluverkon mittaustiedot järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan edelleen vähittäismyyjille, biokaasun verkkoonsyöttäjille ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijoille mm. taseselvitystä ja laskutusta varten. Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija vastaa siirtoverkon ja jakeluverkkojen välisten rajapisteiden mittauksista ja näiden tietojen lähettämisestä jakeluverkonhaltijoille. Jakeluverkkojen taseselvitys markkinaosapuolten välillä päivittäisestä kulutuksesta ja verkkoon syötöstä perustuu päivittäin luettavien käyttöpaikkojen, rajapisteiden ja biokaasun syöttöpisteiden sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistoissa kaasutetun maakaasun syöttöpisteiden kulutus-, verkkoonsyöttö- ja lämpöarvotietoihin.

10.2 Päivittäinen kulutuksen ja verkkoon syötön taseselvitys

Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan on lähetettävä validoidut tuntikohtaiset mittaustiedot siirtoverkon ja jakeluverkkojen välisten rajapisteiden mittauksista (tuntikohtainen kaasumäärä ja tuntikohtainen lämpöarvo) kaasutoimituspäivältä D ko. jakeluverkonhaltijoille klo 8.00 UTC (talviaikaan) tai klo 7.00 UTC (kesäaikaan) mennessä päivänä D+1.

Jakeluverkonhaltijan on toimitettava verkkoalueensa validoidut mittaustiedot jokaisesta jakeluverkon päivittäin luettavasta käyttöpaikasta (tuntikohtaiset kaasumäärät, jos saatavilla tuntikohtaisina, tai päiväkohtaiset kaasumäärät), lämpöarvoista päiväkohtaisesti mittausalueittain ja biokaasun syöttöpisteistä sekä ~~LNG:nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteistä (tuntikohtaiset kaasumäärät ja tuntikohtaiset lämpöarvot) kaasutoimituspäivältä D järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle klo 14.00 UTC (talviaikaan) tai 13.00 UTC (kesäaikaan) mennessä päivänä D+2.

Kaasumäärien päivittäisen kulutuksen ja verkkoon syötön selvityksessä mitatut kaasumäärät muunnetaan energiaksi käyttämällä kaasutoimituspäivälle määritettyjä tunti- tai päiväkohtaisia lämpöarvoja.

Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan on ilmoitettava päivänä D+2 klo 15.00 UTC (talviaikaan) tai 14.00 UTC (kesäaikaan) mennessä seuraavat kaasutoimituspäivän D tiedot:

- a) vähittäismyyjälle: validoitu tunti- tai kaasutoimituspäiväkohtainen kulutus jokaiselta päivittäin luettavalta käyttöpaikalta, jotka kuuluvat vähittäismyyjän asiakassalkkuun.
- b) biokaasun verkkoonsyöttäjälle: validoitu tuntikohtainen verkkoon syöttö jokaisesta biokaasun syöttöpisteestä, jotka kuuluvat biokaasun verkkoonsyöttäjän biokaasusalkkuun.
- c) toimitusvelvolliselle vähittäismyyjälle: validoitu kaasutoimituspäiväkohtainen kulutus jokaisessa jäännöskulutuksen asiakassalkussa, josta ko. toimitusvelvollinen vähittäismyyjä vastaa (ks. jäännöskulutuksen määrittäminen liite 1).
- d) shipperille: shipperille kuuluvien päivittäin luettavien käyttöpaikkojen validoidut tuntikohtaiset summatiedot vähittäismyyjittäin per jakeluverkko, shipperille kuuluvien biokaasun syöttöpisteiden validoidut tuntikohtaiset tiedot verkkoon syötetystä biokaasusta biokaasun verkkoonsyöttäjittäin ja validoitu kaasutoimituspäiväkohtainen kulutus jokaisessa jäännöskulutuksen asiakassalkussa

- e) nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijalle: ~~LNG:n nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteen validoitut tuntikohtaiset tiedot verkkoon syötetystä maakaasusta

Jakeluverkonhaltijat toimittavat järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle korjauksia ja täydennyksiä mittaustietoihin kaasutoimituspäivän D+2 jälkeen. Tästä syystä järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija päivittää kaasukuukauden alustavan taseselvityksen tuloksia päivittäin aina siihen saakka, kunnes lopullisen taseselvityksen tulokset ovat saatavilla.

10.3 Kuukausittainen kulutuksen, verkkoon syötön ja jakeluverkon häviöiden lopullinen taseselvitys

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija toimittaa validoidut tuntikohtaiset mittaustiedot siirtoverkon ja jakeluverkojen välisten rajapisteiden mittauksista (tuntikohtaiset kaasumäärät ja tuntikohtaiset lämpöarvot) ko. jakeluverkoille jokaiselta edeltävän kaasukuukauden kaasutoimituspäivältä kaasukuukauden neljanteen päivään klo 13.00 UTC (talviaikaan) ja klo 12.00 UTC (kesäaikaan) mennessä.

Jakeluverkonhaltijan on ilmoitettava järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle validoidut kulutustiedot jokaiselle päivittäin luettavalle käyttöpaikalle (tuntikohtaiset kaasumäärät, jos mitattu tuntikohtaisena, tai kaasutoimituspäiväkohtaiset kaasumäärät), kaasutoimituspäiväkohtaiset lämpöarvot mittausalueittain ja mittaustiedot (tuntikohtainen kaasumäärä, tuntikohtainen lämpöarvo) verkkoon syötetystä biokaasusta jokaisesta biokaasun syöttöpisteestä sekä verkkoon syötetystä kaasutetusta maakaasusta jokaiseesta ~~LNG:n nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteestä jokaiselta edeltävän kaasukuukauden kaasutoimituspäivältä kuukauden viidenteen päivään klo 14.00 UTC (talviaikaan) tai klo 13.00 UTC (kesäaikaan) mennessä. Mittaustietojen puuttuessa jakeluverkonhaltija arvioi puuttuvat tiedot.

Kuukauden viidenteen päivään klo 16.00 UTC (talviaikaan) tai klo 15.00 UTC (kesäaikaan) mennessä järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ilmoittaa seuraavat tiedot:

- a) vähittäismyyjälle: validoidut kaasutoimituspäivä- tai tuntikohtaiset kulutustiedot edeltävältä kaasukuukaudelta jokaiselle päivittäin luettavalle käyttöpaikalle, jotka kuuluvat vähittäismyyjän asiakassalkkuun³;
- b) biokaasun verkkoonsyöttäjälle: validoidut kaasutoimituspäiväkohtaiset verkkoon syötöt edeltävältä kaasukuukaudelta jokaiselle biokaasun syöttöpisteelle, jotka kuuluvat biokaasun verkkoonsyöttäjän biokaasusalkkuun;
- c) toimitusvelvolliselle vähittäismyyjälle: validoidut kaasutoimituspäiväkohtaiset kulutustiedot jokaiselle jäännöskulutuksen asiakassalkulle, josta ko. toimitusvelvollinen vähittäismyyjä vastaa (ks. jäännöskulutuksen määrittäminen liite 1);
- d) shipperille: validoidut tuntikohtaiset summatiedot kulutuksesta ko. shipperille kuuluvissa päivittäin luettavissa käyttöpaikoissa kunkin jakeluverkon vähittäismyyjittäin ja kaasutoimituspäivä- tai tuntikohtaiset tiedot jäännöskulutuksen asiakassalkuittain:

³ Jos mittaustiedot on toimitettu jakeluverkonhaltijalta tuntikohtaisina, ne voidaan toimittaa vähittäismyyjälle tuntikohtaisina.

- e) shipperille: validoidut kaasutoimituspäivä- tai tunti-kohtaiset summatiedot verkkoon syötöstä ko. shipperille kuuluvissa biokaasun syöttöpisteissä kunkin jakeluverkon biokaasun verkkoonsyöttäjittäin;
- f) biokaasusertifikaattijärjestelmään: validoidut kaasukuukausikohtaiset summatiedot verkkoon syötetystä biokaasusta per biokaasun syöttöpiste per biokaasun verkkoonsyöttäjä;
- g) nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijalle: validoidut tunti-kohtaiset tiedot ~~LNG:n kaasutetun maakaasun~~ verkkoon syötöstä

10.3.1 Jakeluverkon häviöiden taseselvitys

Jakeluverkon häviöt sisältyvät toimitusvelvollisen vähittäismyyjän jäännöskulutuksen asiakassalkkuun. Jakeluverkonhaltija määrittää häviöt kuukausittain kaasukuukauden jälkeen suoritettavan lopullisen taseselvityksen tietojen (jäännöskulutuksen asiakassalkun kuukausittainen energiamäärä) ja ei-päivittäin luettaville käyttöpaikoille määritettyjen kaasukuukausikohtaisten kulutusten perusteella. Toimitusvelvollinen vähittäismyyjä laskuttaa em. häviöt jakeluverkonhaltijalta kuukausittain.

10.4 Mittaus- ja tasevirheiden korjaus

Mittaus- ja tasevirheiden korjaus sisältää kaksi osaa:

- a) Jakeluverkon loppukäyttäjien asiakaslaskutukseen jääneiden virheiden korjaaminen vähittäismyyjän ja jakeluverkonhaltijan toimesta.
- b) Tasevirheiden korjaaminen markkinaosapuolten välillä (shipperit, vähittäismyyjät, biokaasun verkkoonsyöttäjät, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten haltijat ja jakeluverkonhaltijat).

10.4.1 Markkinaosapuolten tehtävät korjauksiin liittyen

Mittaus- ja tasevirheiden korjausten osalta jakeluverkonhaltijan tehtäviä ovat:

- toimittaa päivittäin luettavien käyttöpaikkojen muuttuneet mittautiedot järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle
- toimittaa biokaasun syöttöpisteiden ja ~~LNG:n nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteiden muuttuneet mittautiedot järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle
- toimittaa ei-päivittäin luettavien käyttöpaikkojen muuttuneet mittautiedot toimitusvelvolliselle vähittäismyyjälle, joka vastaa ei-päivittäin luettavien käyttöpaikkojen kaasuntoimituksesta
- laskuttaa tai hyvittää jakeluverkon loppukäyttäjää virheellisestä jakelun laskutuksesta
- hyvittää jakeluverkon loppukäyttäjää virheen osalta, jos menettelytavan mukaan vähittäismyyjällä ei enää ole oikeutta tai velvollisuutta tähän (ks. kohta 10.4.4)
- vastaanottaa toimitusvelvolliselta vähittäismyyjältä korjauslasku (hyvitys tai lisäveloitus) markkinaosapuolten välisistä korjauksista

Mittaus- ja tasevirheiden korjausten osalta järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tehtäviä ovat:

- siirtoverkon ja jakeluverkon välisen rajapisteen muuttuneiden mittaustietojen lähettäminen jakeluverkonhaltijoille
- laskuttaa tai hyvittää shipperiä virheellisestä siirtokapasiteetin ja/tai tasepoikkeamien laskutuksesta
- vastaanottaa jakeluverkonhaltijoiden lähettämät muuttuneet mittaustiedot ja muut korjaukset esim. myyjänvaihtotilanteisiin liittyen
- välittää muuttuneet mittaustiedot viipymättä vähittäismyyjille silloin, kun ko. vähittäismyyjä on vastuussa laskutuksen korjaamisesta (jos myyjänvaihtoprosessin mukaisesti vähittäismyyjän vastuu korjauksesta on päättynyt, jakeluverkonhaltija vastaa asiakaslaskutuksen korjaamisesta)
- suorittaa ensimmäisen ja toisen korjauskierroksen taselaskennat, sekä toimittaa korjatut taselaskentatulokset kullekin shipperille, jotta nämä voivat korjauslaskuttaa (hyvitys tai lisäveloitus) vähittäismyyjäänsä tai biokaasun verkkoonsyöttäjiään, sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijalle

Mittaus- ja tasevirheiden korjausten osalta vähittäismyyjällä on seuraavat tehtävät:

- kaikki vähittäismyyjät: ilmoittaa laskutusvirheestä jakeluverkon loppukäyttäjälle
- kaikki vähittäismyyjät: vastaanottaa järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan välittämät päivittäin luettavien käyttöpaikkojen muuttuneet käyttöpaikkakohtaiset mittaustiedot, jotka kuuluvat ko. vähittäismyyjälle
- kaikki vähittäismyyjät: laskuttaa tai hyvittää jakeluverkon loppukäyttäjää virheellisestä laskutuksesta (sis. myös korjaukset jakelun laskutukseen silloin, kun käytetään yhteislaskutusta)
- kaikki vähittäismyyjät: vastaanottaa ja suorittaa shipperiltään saamansa tasevirheiden korjauslaskut (hyvitys tai lisäveloitus)
- toimitusvelvollinen vähittäismyyjä: vastaanottaa jakeluverkonhaltijalta ei-päivittäin luettavien käyttöpaikkojen muuttuneet mittaustiedot
- toimitusvelvollinen vähittäismyyjä: läpilaskuttaa jakeluverkonhaltijalta shipperin jäännöskulutuksen asiakassalkulle lähettämän korjauslaskun (hyvitys tai lisäveloitus)

10.4.2 Virheellisen vähittäismyyjätiedon korjaaminen

Korjauksissa tulee huomioida myös tilanteet, joissa uudeksi vähittäismyyjäksi ilmoittautuneen osapuolen virheestä johtuen myyjänvaihto on tapahtunut väärälle käyttöpaikalle ja virhe huomataan vasta pitkän ajan kuluttua.

Tilanteessa jakeluverkonhaltija korjaa koko ajalle käyttöpaikkarekisteriin oikeat vähittäismyyjätiedot. Jakeluverkonhaltijan tulee myös huolehtia, että tällä on omissa järjestelmissään aina oikea vähittäismyyjätieto.

10.4.3 Markkinaosapuolten väliset korjaukset

Markkinaosapuolten (shipper, vähittäismyyjä, biokaasun verkkosyöttäjä, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltija ja jakeluverkonhaltija) välisiä tasevirheitä korjataan jokaisen kaasukuukauden osalta kaksi kertaa. Ensimmäinen korjauskierros suoritetaan kolmantena kuukautena kaasukuukauden jälkeen (esim. joulukuun ensimmäinen korjauslaskenta suoritetaan maaliskuussa) ja toinen kaasukuukautta seuraavan kalenterivuoden huhtikuussa kaikille kalenterivuoden 12 kaasukuukaudelle. Tämän jälkeen tasevirheitä ei markkinaosapuolten välillä enää korjata muutoin kuin poikkeussyistä tai osapuolten kahdenvälisellä sopimuksella.

Jakeluverkonhaltijoiden on toimitettava päivittäin luettavien käyttöpaikkojen, biokaasun syöttöpisteiden ja ~~LNG:nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistossa kaasutetun maakaasun~~ syöttöpisteiden muuttuneet mittaustiedot järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle viipymättä. Jakeluverkonhaltijoiden on toimitettava ei-päivittäin luettavien käyttöpaikkojen osalta muuttuneet mittaustiedot toimitusvelvolliselle vähittäismyyjälle viipymättä.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija suorittaa korjauslaskennan korjattujen mittaustietojen avulla (ensimmäinen korjauskierros) ja lähettää korjauslaskut ko. kaasun kaasukuukaudesta lukien kolmannen kuukauden kymmenenteen arkipäivään mennessä:

- kullekin shipperille: toimitetut kaasutoimituspäiväkohtaiset summatiedot per vähittäismyyjä, toimitukset jäännöskulutuksen asiakassalkkuihin per jakeluverkko sekä verkkoon syötetyn biokaasun määrät per biokaasun syöttöpiste

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija lähettää korjauslaskut koko kalenterivuodelta (tammikuun ensimmäinen kaasutoimituspäivä – joulukuun viimeinen kaasutoimituspäivä) joka huhtikuun kymmenenteen arkipäivään mennessä (toinen korjauskierros):

- kullekin shipperille: toimitetut kaasutoimituspäiväkohtaiset summatiedot per vähittäismyyjä, toimitukset jäännöskulutuksen asiakassalkkuihin per jakeluverkko sekä verkkoon syötetyn biokaasun määrät per biokaasun syöttöpiste.

Jokaisen korjauskierroksen jälkeen shipperit voivat korjauslaskuttaa (hyvitys tai lisäveloitus) vähittäismyyjää ja biokaasun verkkosyöttäjiä. Jäännöskulutuksen asiakassalkusta vastaava vähittäismyyjä läpilaskuttaa jäännöskulutuksen asiakassalkkuun tulleet tasevirheiden korjaukset jakeluverkonhaltijalta. Korjauslaskutuksessa käytetään osapuolten kahdenvälisesti sopimia hintoja. Tämän lisäksi korjauslaskuihin sovelletaan kulloinkin voimassa olevaa toimialan yhteisesti sopimaa euromääräistä minimikorjausrajaa. Jos tasevirheen korjauslasku jää minimikorjausrajan alapuolelle, tasekorjaus jätetään laskuttamatta. Minimikorjausrajan takia laskuttamatta jäänyt saatava (hyvitys tai lisäveloitus) ei siirry seuraaville osapuolten välisille tasekorjauslaskuille.

10.4.4 Jakeluverkon loppukäyttäjän laskutuksen korjaus

Vähittäismyynnin on ilmoitettava mittausvirheestä viipymättä jakeluverkon loppukäyttäjälle, jos mittausvirhe aiheuttaa laskutusmuutoksen.

Jakeluverkonhaltija korvaa kaasunjakelun osuuden koko virheen ajalta sopimusehtojen mukaisesti ja jakeluverkon loppukäyttäjän nykyinen vähittäismyyjä kaasun energian osuuden oman sopimussuhteensa ajalta. Jos loppukäyttäjän viimeisimmästä myyjänvaihdosta on kulunut alle kuusi viikkoa, sekä

loppukäyttäjän nykyinen että sitä edeltävä vähittäismyyjä korjaavat loppukäyttäjälle oman osuutensa laskutuksessa tapahtuneesta virheestä oman sopimussuhteensa ajalta. Vastaavasti toimitaan niissä tilanteissa, joissa käyttöpaikan loppukäyttäjä on vaihtunut muuton seurauksena alle kuusi viikkoa virheen havaitsemisesta ja siitä loppukäyttäjälle ilmoittamisesta. Tällöin molempien loppukäyttäjien (niin käyttöpaikan nykyisen loppukäyttäjän kuin poismuuttaneen loppukäyttäjän) vähittäismyyjät korjaavat oman osuutensa laskutuksessa tapahtuneesta virheestä oman sopimussuhteensa ajalta.

Jos virhe on kestänyt pidempään kuin loppukäyttäjän käyttöpaikan viimeisin tai sitä edeltävä myyntisopimus, jakeluverkonhaltija korjauslaskuttaa loppukäyttäjää myös kaasuenergian myynnin osalta tätä nykyistä tai sitä edeltävää sopimussuhdetta edeltäneeltä ajalta. Näin toimitaan myös enemmän kuin kolme vuotta kestävässä virheissä kolme vuotta ylittävältä ajalta. Tällöin jakeluverkonhaltija hyvittää loppukäyttäjää myös vähittäismyyjän puolesta. Loppukäyttäjää ei voida veloittaa yli kolmea vuotta pidemmistä mittausvirheistä. Kukin osapuoli voi poiketa jakeluverkon loppukäyttäjän korjauslaskutuksesta omalta osaltaan jakeluverkon loppukäyttäjän hyväksi.

Käyttöpaikkakohtaisen virheen korjausjakson pituus on kolme vuotta. Kuluttaja voi kuitenkin vaatia mittaus- tai laskutusvirheisiin perustuvia saataviaan virheen koko vaikutusajalta, ei kuitenkaan kymmentä vuotta pidemmältä ajalta, jos virheen syntymisajankohta ja vaikutus laskutukseen voidaan jälkikäteen todeta. Jos kuluttaja-asiakkaan kohdalla virhe on jatkunut yli 3 vuotta tai se havaitaan vasta yli kolmen vuoden kuluttua, vastaa jakeluverkonhaltija vähittäismyyjän sijasta käyttäjälle tulevasta hyvityksestä kolmen vuoden ylittävältä osalta.

Jos kaasunmyynnin laskutuksen korjaa loppukäyttäjän vähittäismyyjä, myyntihintana käytetään virheen keston aikana voimassa olleiden myyntisopimuksien hintoja. Jos kaasunmyynnin laskutuksen korjaa verkonhaltija, myyntihintana käytetään jakeluverkon vastuualueella toimitusvelvollisen vähittäismyyjän sitä julkista tuotetta tai tariffia, joka parhaiten soveltuu loppukäyttäjälle. Jos loppukäyttäjä kuitenkin esittää verkonhaltijalle selvityksen kaasunhankintaansa kyseisenä aikana sovelletuista hinnoista, käytetään näitä hintoja.

Määräytyvälle lisäveloitukselle tai hyvitykselle ei suoriteta korkoa sen kertymisen ajalta. Lisäveloituksen maksamiselle on loppukäyttäjälle myönnettävä kohtuullinen maksuaika. Jollei loppukäyttäjä myönnetyssä ajassa maksa lisäveloituksesta aiheutunutta laskua, voidaan siitä tämän jälkeiseltä ajalta periä korkolain mukaista viivästyskorkoa.

11 Jakeluverkon loppukäyttäjän laskutus

11.1 Yhteislaskutus

Vähittäismyyjän toimitusvelvollisuuden piirissä olevalla loppukäyttäjällä on oikeus solmia toimitusvelvollisen vähittäismyyjän kanssa sopimus, joka sisältää maakaasun toimituksen lisäksi maakaasun jakelun sisältämän palvelun. Tämä tarkoittaa, että loppukäyttäjä valtuuttaa toimitusvelvollisen vähittäismyyjän solmimaan maakaasuverkkosopimuksen loppukäyttäjän puolesta ja vähittäismyyjä laskuttaa loppukäyttäjältä sekä kaasun toimituksesta että jakelusta.

Jakeluverkonhaltija voi halutessaan sopia jakelun yhteislaskutuksesta kenen tahansa vähittäismyyjän kanssa. Sovellettavasta menettelystä ja tähän liittyvistä mahdollisista vakuuksista on tällöin sovittava vähittäismyyjän ja jakeluverkonhaltijan välillä kahdenvälisesti.

12 Kaasun laatu

12.1 Laatuvaatimukset käyttöpaikoissa

Kaasun laadun jakeluverkon käyttöpaikoissa on vastattava eurooppalaista standardia EN 16726.

Vähittäismyyjä ja jakeluverkon loppukäyttäjä voivat tiedustella jakeluverkonhaltijalta, missä paineessa kaasu voidaan toimittaa tietylle jakeluverkon alueelle.

13 Tiedonvaihto keskeytys-, rajoitus- ja uudelleenkytkentätilanteissa

13.1 Yleistä

Tässä luvussa on määritelty säännöt tiedonvaihdolle vähittäismyyjän, jakeluverkon loppukäyttäjän ja jakeluverkonhaltijan välillä jakeluverkon käyttöpaikkoja koskevissa keskeytys-, rajoitus- ja uudelleenkytkentätilanteissa. Jakeluverkonhaltijan on ilmoitettava jakeluverkon loppukäyttäjälle jakelun katkaisusta ja uudelleenkytkennästä kaikissa tapauksissa.

13.2 Tekniset keskeytykset

Jos korjauksien tai kunnossapidon vuoksi, turvallisuussyistä (ml. jakeluverkon loppukäyttäjän kaasulaitteistojen turvatarkastukset) tai jakeluverkon muutostöiden vuoksi jakeluverkonhaltijan on katkaistava toimitus päivittäin luettavaan käyttöpaikkaan pidemmäksi aikaa kuin viideksi tunniksi, jakeluverkonhaltijan on ilmoitettava vähittäismyyjälle katkon aika ja kesto niin pian kuin mahdollista, mutta viimeistään viisi arkipäivää ennen katkaisua, jos katkaisu on suunniteltu. Muussa tapauksessa vähittäismyyjälle on ilmoitettava niin pian kuin mahdollista.

Vähittäismyyjälle ei tarvitse ilmoittaa ei-päivittäin luettavien käyttöpaikkojen teknisistä katkaisuista eikä sellaisista päivittäin luettavien käyttöpaikkojen teknisistä katkaisuista, jotka kestävät alle viisi tuntia.

Jakeluverkonhaltijan on huomioitava korjauksia ja kunnossapitoa suunnitellessaan suojattujen käyttöpaikkojen tarpeet.

13.2.1 Rajoitettu kapasiteetti

Jos jakeluverkonhaltija ilmoittaa tilanteesta, jossa jakeluverkon kapasiteetti on hetkellisesti rajoittunut joko osassa verkkoa tai koko verkossa, jakeluverkonhaltija voi määrätä jakeluverkon loppukäyttäjää toimivaltaisen viranomaisen määräyksestä tai maakaasuverkkosopimukseen perustuen vähentämään tai keskeyttämään kaasunkulutus siinä määrin ja niin pitkään kuin jakeluverkon kapasiteetti on rajoitettu. Jakeluverkonhaltijan on ilmoitettava vähittäismyyjälle tilanteesta niin pian kuin mahdollista.

13.2.2 Muut keskeytyksen muodot

Muusta syystä kuin teknisestä keskeytyksestä tai rajoitetun kapasiteetin vuoksi tapahtuvissa keskeytyksissä (ks. katkaisu kohdassa 7) jakeluverkonhaltijan on ilmoitettava vähittäismyyjälle toimituksen katkaisemisesta käyttöpaikkaan (käyttöpaikan liittymän status muuttuu katkaistuksi).

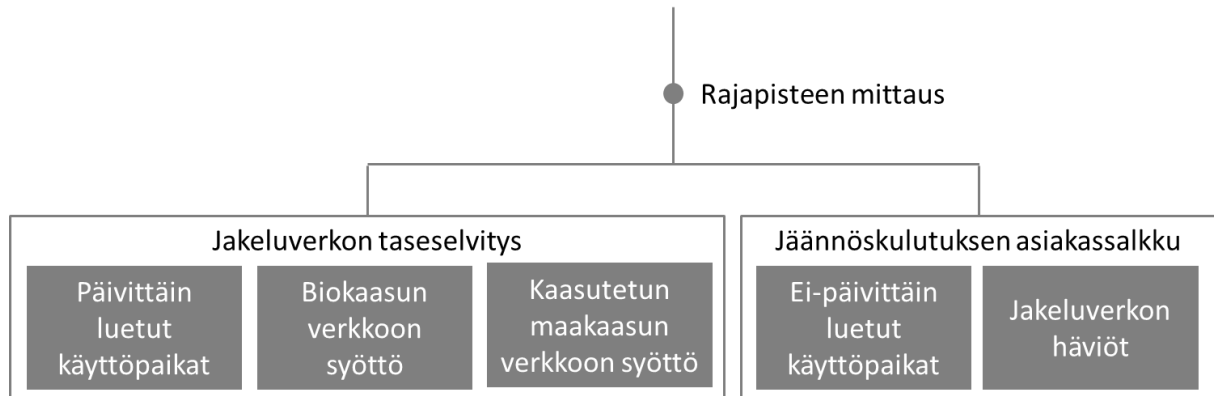
Toimituksen katkaisun yhteydessä jakeluverkonhaltijan on luettava ja laskettava kulutus katkaisuhetken saakka ja ilmoitettava se vähittäismyyjälle viiden arkipäivän kuluessa katkaisun ajanhetkestä.

13.3 Toimituksen uudelleenkytkentä

Jos toimitus on katkaistu tai toimitusta on vähennetty teknisen keskeytyksen tai rajoitetun kapasiteetin vuoksi, jakeluverkonhaltija uudelleenkytkee toimituksen tai myöntää luvan palauttaa kaasunkäyttö entiselle tasolleen, kun jakeluverkonhaltija arvioi tai on saanut toimivaltaiselta viranomaiselta luvan, että tämä voidaan tehdä. Jakeluverkonhaltija ilmoittaa viipymättä toimituksen uudelleenkytkennästä vähittäismyyjälle, jolla on voimassa oleva myyntisopimus käyttöpaikkaan.

LIITE 1. Jakeluverkon jäännöskulutuksen ja häviöiden määrittäminen

Alla on esitetty jakeluverkon jäännöskulutuksen ja jakeluverkon häviöiden kuukausittainen määrittäminen.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija määrittää jäännöskulutuksen seuraavasti:

$$\text{jäännöskulutuksen määrä} = \text{rajapisteessä siirretty määrä} - \text{jakeluverkon taseselvitys}$$

Jakeluverkonhaltija määrittää jakeluverkon häviöt seuraavasti:

$$\text{jakeluverkon häviöt} = \text{jäännöskulutuksen määrä} - \text{ei-päivittäin luettujen käyttöpaikkojen arvioitu ja tasattu kulutus}$$